

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERTATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Politica din afară a României.

Austria și Ungaria, legate unele de altele prin pactul dualistic, atât de stricăcios în urmările sale mai ales pentru naționalitățile din Ungaria, nu sunt state naționale în felul României, Serbiei, Germaniei, Italiei, Franței ș. a., unde o singură naționalitate are o majoritate uriașă, iar cei de alt neam sunt în număr foarte mic.

Atât Austria, cât și Ungaria sunt locuite de o mulțime de naționalități, din cari nici una, nici pe lângă cele mai mari înșelătorii statistice, cum se obișnuiesc spre rușinea veacului în Ungaria, nu are majoritate. Așa că după drept și dreptate nici nu se poate admite, ca vre-una din aceste naționalități să încalce pe celelalte, folosindu-se singură de toate drepturile, pe cari legile le dau tuturor cetățenilor, iar celelalte naționalități să aibă numai datorințe.

Când s'a croit dualismul, planul a fost, ca în Austria Germanii, iar în Ungaria Maghiarii să încalce pe celelalte naționalități, ale căror bunuri să le răpească, iar pe ele să le germanizeze, la noi să le maghiarizeze. Planul acesta a fost făcut cu mare șiretenie. Ceice l-au croit s'au pregătit să răpească cu forța concetățenilor lor negermani și nemaghiari nu numai roadele muncii lor economice și culturale pentru a le întrebuiți numai pentru naționalitatea lor, dar a încercat să le răpească chiar și limba.

În Austria, Germanii, cari sunt un popor cu adevărat cult, cari au produs prin munca lor proprie valori culturale, s'au convins mai curând, că e o rușine pentru ei să meargă mai departe pe calea apucată. S'au convins curând, că e și o prostie aceasta, pentru că în ziua de astăzi nu mai e cu putință a răpi unui popor limba și tot ce alcătuiește firea lui națională.

Ceeace face cu neputință îndeosebi în Austria și în Ungaria aceste răpiri, nu e numai mândria națională, care trebuie să facă pe orice popor să-și apere cu orice preț limba strămoșească, dar e și împrejurarea, că aproape toate naționalitățile din monarhia noastră au în nemijlocita lor vecinătate frați de aceeași limbă și de aceeași lege, cari nu rămân niciodată muți la strigătele de alarmă ale fraților lor amenințați.

Italianii din Austria au vecini pe Italianii din Italia, Slovenii pe Croații, Sârbii pe Sârbi, Polonii pe Poloni, Rutenii pe Ruteni, Românii pe Românii din regatul României. Unii din acești vecini sunt independenți, avându-și statul lor național, cum e Italia, Serbia și România. Orice guvern din Viena sau Pesta trebuie să țină socoteală de aceste state naționale — nu poliglote

(de mai multe limbi), cum sunt Austria și Ungaria. Și oricare guvern din statele naționale, cari ne înconjoară, trebuie să țină socoteală de starea conaționalilor din monarhia noastră, bineînțeles între marginile îngăduite de dreptul sfânt al păstrării neamului de pretutindeni, fără privire la granițele politice, care-l taie la suprafață în mai multe părți.

Pe noi Românii de-aici ne interesează înainte de toate politica externă (din afară) a României. Politica aceasta urmărește în rândul întâiu asigurarea cât mai temeinică a independenței (neatârării) regatului României, care e cetatea ocrotitoare a întregului neam românesc de pe întreg pământul locuit de Români. Politica aceasta urmărește și trebuie să urmărească apoi și asigurarea vieții naționale, pe teren cultural, economic și chiar politic între marginile legilor din țările respective, a Românilor de pretutindeni.

Ce a făcut România în privința aceasta până acum? După războiul româno-ruso-turc, văzând că Rusia oprită în fața Plevnei și apoi scăpată de peire de viteaza armată română răsplătește binefacerea răpind, cu învoirea Marilor-Puteri, din pământul românesc și temându-se — atunci! — că Rusia nu va rămâne numai pe lângă răpirea Basarabiei, a aflat de bine să se alăture în privința politicii externe la Austro-Ungaria și prin ea la Tripla-Alianță.

Învoeala făcută atunci se vede, că i-au legat mâinile cu totul, așa că nu puteau face nimic în politica externă fără înțelegere cu Austro-Ungaria. Legătura aceasta prea strânsă cu monarhia noastră a împedecat-o însă să-și îplinească cum trebuie și ceea-laltă datorie a ei: de-a se îngriji cu temeinicie și de Românii afară de hotarale ei.

România de astăzi nu mai este însă România din anul 1878. Ea a făcut progrese uimitoare pe terenul cultural și economic, iar însemnatatea progreselor făcute pe terenul militar au învederat-o (dovedit-o) și o învederează vizitele făcute când cu încurcăturile balcanice de ministrul de externe Berchtold la Sinaia și de șeful statului major austriac la București. Acestea din partea Austro-Ungariei, ca să țină pe România în legăturile de alianță. Iar Țarul Rusiei a trimis pe un Mare-Duce, ca să comunice (spună) Regelui României, că-l numește mareșal al armatei rusești. Aceasta pentru că să rupă România dela alianța cu Austro-Ungaria.

Dela 1878 încoace s'au întâmplat însă o astfel de prefacere și în sufletul națiunii române, câtă e în Regatul României, încât statul acesta e pe cale a se ocupa de-acum înainte mai mult și de partea a doua a po-

liticei lui externe: de grija pentru bunăstarea Românilor din afară de Regat.

Aceasta o arată dl Nicolae Iorga în tr'un articol publicat în marele ziar *Die Zeit* din Viena, unde zice între altele:

„Diplomația internațională se ocupă în timpul de față cu mare interes de întreținerea, care va fi ținută viitoare a României? Va urmă România și pe mai departe, după răsturnarea complectă a împrejurărilor din Balcani, pe care l-a stăpânit culturalicește trei veacuri, o politică prietenoasă Austriei, sau se va arunca acum, în așteptarea viitoarelor favoruri, în brațele Rusiei? Celor mai mulți, cari s'au ocupat cu aceasta întrebare, le-a fost însă necunoscut momentul foarte însemnat: marile schimbări hotărâtoare, cari s'au petrecut în sufletul națiunii române în timpurile din urmă. Astăzi națiunea română se gândește mai întâiu la interesele ei naționale și nu la o tutelă nesigură și înjositoare, fie aceasta a împărăției dela Vest (Austro-Ungaria) sau a aceleia dela Ost (Rusia). Românimea e conștie azi mai mult decât altădată de unitatea ei națională și conștiința de naționalitate crește tot mai mult în puterea ei. Acesta e faptul cel mai însemnat în judecarea politicii externe de mâne.

„Creșterea politică a poporului român nu este încă terminată, în celelalte state balcanice însă aceasta de-abia începă. Dar, cu toate geloziiile naționale și cu toate închipuirile naționale deșerte, va trebui să-și facă drum convingerea, că numai o alianță statornică a tuturor statelor din sudostul Europei poate da o deslegare tulburărilor continue. Noi vom ajunge încă să vedem cu ochii în viitorul nu prea îndepărtat aceasta deslegare.

„Dar orișice ar pierde Austro-Ungaria în România, aceea nici când nu-i va veni bine rivalului ei rus. Pierderile acestea sunt numai o urmare, care nu poate fi împedecată, a unei politici naționale treze și cumpănite, care va trebui urmată în cel mai apropiat viitor. Și ea va fi urmată.”

Pentru că aceasta politică a României să fie încununată de izbândă, noi Românii din Transilvania, Ungaria și Bucovina trebuie să luptăm și cu mai multă tărie ca până acum pentru că să se înfăptuească la noi cea mai complectă egalitate de drepturi pe terenul politic, cultural și economic.

Iară se freacă de băncile noastre românești. Prin Țara-Ungurească este pe undeva un comitat Zemplin. Comisiunea municipală a acestui comitat se compune din cei mai cu mintea celorce dau cu oiștea 'n gard, căci iată ce ispravă a făcut: A hotărât să înainteze dietei din Pesta, compusă mai întreagă din semenii de-ai lor, un apel,

în care se plâng, că băncile românești cuprind moșiile nemeșilor maghiari și săcui din Transilvania și le vând Valahilor. De aceea dieta să îndrume guvernul să facă în Transilvania cât mai multe bănci cu bani de-ai țării, iar băncile acestea să dea nemeșilor împrumuturi din greu (fără să le mai ceară), căci altminteri pier.

E vechiul cântec. După ce nemeșii și-au mâncat averile cu bețiile, jocul de cărți și alte destrăbălări, să vină acum statul să li le scape, pentru că ei să aibă iară ce risipi. Neam de paraziți, deprinși să trăiască din sudoarea celor care muncesc.

Chestiunea Silistrei în camerele române. Senatul român, mai apoi și camera a ținut ședințe secrete, în care dl Titu Maiorescu a citit protocolul conferinței ambasadurilor dela Petersburg în privința conflictului româno-bulgar. Acolo s'a hotărât, ca Silistra cu forturile ei să fie înapoiată României. Guvernul român va avea dreptul să ajute bisericile și școlile române din Macedonia bulgară.

Legea pentru urcarea salariilor în-vățătorești la 1200 cor. pe an (la început) și bani de locuință a fost sancționată.

Cristofi între alegătorii lui din Bichiș-Ciaba. Cetitorii noștri își mai aduc aminte de vrednicul maghiar, dl Iosif Cristofi, fost ministru de interne, acum deputatul Slovacilor din Bichiș-Ciaba, unde a fost ales în locul deputatului țaran Achim, omorât mișelește de niște nemeși ticăloși. Dl Cristofi e unul dintre puținii Maghiari, cari sunt convinși, că dacă nu li se va face dreptate naționalităților dela noi și nu se va face o lege electorală dreaptă, cu vot universal și secret, va fi vai de Ungaria, cum a fost și vai de Turcia. Venind între alegătorii lui din Bichiș, ca să le dea samă despre starea politică a ținut o vorbire, în care a spus între altele următoarele:

Azi și Austria, și Ungaria sunt bolnave. Cum poate o monarhie slabă și desorganizată în lăuntrul ei să lucreze cu izbândă în afară? Trebuie să avem totdeauna în vedere chemarea noastră în Balcani, pentru că să ne întocmim și politica dinlăuntru după aceea. Cu poporă flămânzită și ne-

mulțumite nu se poate face politică în afară. Și dacă lucrurile ajung până acolo, ca poporul să-și dea viața pentru patrie, el trebuie să știe pentru ce moare și trebuie să aibă un motiv ca să se jertfească pentru patrie. Acei, cari susțin apăsarea poporului sunt mai întâi răspunzători pentru slăbirea monarhiei noastre.

Dl Cristofi a vorbit și despre legea electorală. El a declarat, că nu poate crede, ca legea lui Tisa-Lukaci să fie aplicată în forma de acum, cu toată că a votat-o dieta și casa magnaților și e și sancționată. Legea cea nouă e mai ticăloasă cu mult decât chiar cea de până acum, căci deschide drumul tuturor mișeliilor împotriva alegătorilor, afară de aceea pentru naționalități micșorează numărul alegătorilor, mai ales, că le cere vârsta de 30 de ani și o dare anuală mare. O astfel de lege nu poate decât să oblige pe orice cetățean cinstit să lupte pentru înlăturarea ei. La lupta aceasta și el, Cristofi, va lua parte totdeauna în mod cinstit.

Pot trece Românii uniți vâriți în băltoaca episcopiei păgâne la neuniți? Niște răuvoitori au svenit știrea, că înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Mețianu din Sibiu ar fi oprit pe preoții neuniți să primească pe frații uniți amenințați de maghiarizare în biserica neunită. „Telegraful Român” din Sibiu a desmintit cu tărie, de două ori, aceasta știre.

Nu vă dați copiii la școli străine! În Lugoj e și o școală papistă, în care dascălițe sunt niște călugărițe. În adunarea comitatului Caraș-Severin, despre care am raportat și noi pe scurt, dl Dr. Dobrin a arătat, cum aceste venetice își bat joc pe toate cărările de neamul românesc, ba ca să pună vârf obrăzniciei lor, fetele de român sunt oprite să vorbească românește! Nu-i vorbă, nu e vinovat celce mănâncă două pâni, ci celce le dă. Așa și aici. Dacă nu s'ar găsi oameni slabi, cari n'au nici atâta mândrie națională cât un lăieț, cum sunt unii Români în Lugoj, fată de Român n'ar călca în astfel de institute de îndobitocire. Căci una trebuie să o știe proștii, cari să închină la străin: în școala călugărească din Lugoj e vai de învățătura, ce se dă. Trebuie să se găsească însă „proști de Români”, ca să le umple călugărițelor

buzunarele fără fund cu bani, din cari să-și clădească apoi palate. Ticăloșia celor băgați slugi ordinare la venetice e cu atât mai mare, că în Lugoj e școală civilă de fete românească și e de datoria Lugojenilor să o facă și pe din afară cel puțin tot așa de frumoasă ca pe cea străină.

Pedeapsă, pentru că n'a maghiarizat. Bietul Cunt Ghiorgh de la școala de stat din comuna germană Magașeghiu din comitatul Vaș (Ungaria apuseană) a fost tras în cercetare disciplinară pentru că în timp de 25 de ani, cât a slujit ca învățător acolo n'a maghiarizat pe Germani! Nici băieții nu știu ungurește, nici în sat nu se găsește om, care să știe ungurește.

Ce prostie! E doar știut, că la o școală primară de stat nu se învață nimic, ci copiii se îndobitocesc numai.

O asămănare nepotrivită. Câteva zdrențe jidano-maghiare din Pesta au neobrazarea să susțină, că Românii din Ungaria și Transilvania nu li se poate îngădui limba lor maternă în biserici și școli, pentru că nici Românii nu le-o îngăduie Maghiarilor din România. Înainte de toate, în România sunt două feluri de Maghiari: Săcuii veniți cu nemiluita umplând orașele românești ca slugi, slujnice și vizitii (co-ciși). Aceștia își au în toate orașele, unde sunt în număr mai mare, școlile și bisericile lor păpistărești și calvine și nimeni nu se amestecă în treburile lor. Pe lângă aceștia mai sunt vre-o 65 de mii de Ciangăi (după statistica jidano-maghiară) în câteva județe din Moldova (mai ales în județele Bacău și Roman). Aceștia nici nu vorbesc ungurește ca Ungurii dela noi, nici nu au literatură, n'au cerut nicicând școli ungurești, căci nici unul nu zice despre sine, că e Ungur, ci de-l întrebă îți spune, că e Moldovean. Își au preoții lor catolici.

E deci o obrăznicie cu adevărat jidano-maghiară să asemenea cineva cele câteva mii de Ciangăi, pripășiți cine știe cum, la tot cazul mânâți de foame în Moldova, cu cele trei și jumătate milioane de Români din Transilvania și Ungaria, locuitori băștinași ai Daciei lui Traian, în care după sute și mii de ani mai târziu s'au pripășit tot felul de venetici flămânzi.

Cu paloșul.

75

Poveste vitească din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosett.

(Urmare).

XXXIV.

Din gura lupului.

Tătarii, trecuse peste Bârlăzel și apucase pe drumul numit al Scaunelor.

Pe la asfințitul soarelui, Mihul, tot ținându-se pe urma lor, ajunsese sub Dealul Racovei. Aice se oprî ca o jumătate de cias pentru a lăsa pe Fulger să mai răsuflă. Când încăleacă din nou, greutatea locului îl sili să meargă aproape neconținut la pas. Vreme de mai bine de două ciasuri urmă partea lăsată de Tătari care apucase curmeziș peste văi, îndreptându-se spre obârșiile Lipovei. Mihul cunoștea aceste locuri foarte bine. Luna nu ieșise încă, dar

noaptea fiind senină, urmele Tătarilor nu se puteau perde. La un loc acele urme cărneau în dreapta, aproape drept la deal, prin codru. Aice urma fiind mai grea de urmat, Mihul, temându-se s'o piardă, se văzu silit să se oprească din când în când pentru a se încredința că nu s'a abătut de ea. După una din aceste opriri, găsind loc mai drept, pusese calul la umblet când, de o dată, auzi de trei ori strigătul cucuveicii urmat de două șuierături, cea de întâi trăgănată și cea de a doua foarte scurtă.

Pentru tovarășii Păunașului Codrilor aceasta însemnă:

— Primejdie! Stai!

Mirat, oprî calul pe loc. Printre copaci, se văzură înaintând fără sgomot spre el, două umbre, una mare și cealaltă mică.

— Bună seară, Căpitane, ziseră ei când ajunseră lângă Mihul care recunoscî pe vechile noastre cunoștinți, Andrușca și Timofei.

Aducându-și aminte de chipul în care se despărțise de ei, întâia mișcare a

lui Mihul fu să caute cu dreapta mânerul paloșului, adunând totodată dârlogii în stînga și înțepenindu-se în scări spre a fi gata la orice întâmplare. Dar Rușii, văzând mișcarea și pricepându-l, căzură în genunchi înaintea lui și piticul Andrușca îi zise:

— Să nu ai nici o grijă de noi, Căpitane, căci noi nu păstrăm inimă rea pentru pedeapsa cuvenită ce ne-ai dat-o astă primăvară și ne aducem aminte numai de binele ce ni l-ai făcut altădată. Te-am oprit ca să nu cazi în mijlocul străjilor Tătarilor.

— Ei sunt în apropiere? întrebă Mihul.

— Străjile lor umblă la trei bătaie de arc de aice, iar grosul este tăbărit într-o poiană, ceva mai la vale, aproape de pârăul Lipovei, răspunse Andrușca.

— Ați văzut otacul lor?

— Am scăpat din mijlocul lui.

— Văzut-ați robi cu dâșii?

— Am văzut numai o fată de boier, tânără și frumoasă ca un înger. Ea se află sub un cort așezat la o parte și păzit de doi Tătari.

Lupta pentru limba românească în Bucovina. Față de îndrăzneala unor slujbași venetici din Bucovina, cari încearcă să oprească limba adevăraților stăpâni ai Bucovinei la unele diregătorii de-ale statului, Clubul deputaților români din Cernăuți a ținut o ședință, în care a hotărât să interpeleze guvernul din Viena în privința aceasta.

Clubul rutean s'a aliat cu cel român pentruca să lucreze pentru respectarea limbei locuitorilor lor nu numai în comune, ci și la judecătorii, tribunale, peste tot la toate diregătoriile țării.

O nouă fărădelege în episcopia păgână.

Paragraful 18 din articolul de lege 27 (alui Aponi) din 1907 zice: „*Hotărîrea paragrafului 14 din articolul de lege 38 din anul 1868, conform căreia parohiile pot să hotărască după plac limba de propunere în școlile lor, trebuie să se înțeleagă astfel, că ele au deplină libertate a hotărî ca limba de propunere ori limba statului ori limba maternă a copiilor.*”

Prin urmare nici statul, nici consistorul, nici inspectorul școlar, *nimeni* nu are drept să hotărască limba de propunere în școlile confesionale ale Românilor înjugăți pe nedreptul în episcopia păgână, ci numai și numai *comuna bisericească*.

Iar nunțiul apostolic din Viena, în scrisoarea lui dela 28 Octomvrie 1912 poruncește tuturor episcopilor catolici din Ungaria, ca limba afară de liturghie, așadară la predici, sfeștânii, mărturisiri ș. a. trebuie să fie limba poporului, numită *vernaculă*, așadară la Români catolici cea română, la Slovaci catolici slovacă, la Nemții catolici nemțască și așa mai departe. După porunca Papei, numai sfânta liturghie trebuie să se facă în limba *grecească veche*. Prin urmare nici după porunca Papei, care și așa e blăstămăție împotriva națiunii române, nici după legile, pe cari le-a votat dieta și le-a întărit Împăratul, limba de propunere în școală nu o poate hotărî nimeni altul, decât *poporul*, care formează parohia.

Și cu toate acestea s'a găsit un nevrednic, Iațcovici, care iscălește „inspectorul cel mai mare al școalelor din episcopie” (cea păgână) și cu o obrăznicie fără seamăn dă ordin, el, un nime, un renegat, „că de-

aici înainte în școalele din comunele alipite la episcopia lui limba de propunere să fie cea maghiară!”

Pe temeiul căror legi?

Românii din Sătmar și alte locuri, unde au ajuns sub jugul celor de teapa lui Iațcovici își vor ști face datoria de cetățeni: să lupte pentruca legile țării să fie respectate și să pedepsească cu asprime pe toți Iațcovicii, cari fără pic de rușine încearcă să le calce.

Al' de Iațcovici la temniță!

Știri politice din străinătate

Preliminarele (condițiunile provizorii) de pace între Turcia pe deoparte și aliații balcanici de altă parte au fost în sfârșit subscrise la Londra, după diplomații balcanici s'au ciorovăit timp mai îndelungat. Ministrul englez Grey, sătul de veșnicile amânări, a chemat pe delegații fiecărui stat balcanic la el și le-a spus, că de nu vor subscrie preliminarele de pace cu Turcia pot pleca din Londra. Turcul și Bulgarul s'au declarat numai decât gata să subscrie. Grecul, Sârbul și Muntenegrinul, cărora ministrul englez le-a mai spus odată, că nu mai au ce căuta în Londra, au iscălit și ei. Acum rămân numai unele amănunte de hotărît, cari însă nu sunt așa mari.

Mai greu e de-a împăca acum pe aliați. Ministrul sârbesc Pașici a ținut o vorbire în camera (dieta, scuștina) din Belgrad, în care a amintit de nou, că Serbia nu va da nici o palmă de loc din Macedonia ocupată de ea și să cere, ca tratatul alianță, pe care l-a încheiat înainte de războiu cu Bulgaria, să fie schimbat. Aceasta cu atât mai vârtos, că Bulgaria nu s'a ținut de îndatoririle ei: n'a trimis în Macedonia o sută de mii de soldați în ajutorul Sârbilor, cum a fost învoeala, ci Sârbii le-au trimis Bulgarilor ajutor la Adrianopole; Serbia a pierdut Albania de meazănoapte; din cauza Bulgariei, războiul a ținut cu patru luni mai mult. Afară de aceea Serbia nu vrea să ajungă Bulgaria până la Albania și să o despartă pe Serbia de Grecia, căci atunci Serbia rămâne tot împresurată de dușmani și Austro-Ungaria își poate bate joc de ea ca și până acum.

Bulgaria nu vrea să ia în seamă cererile Serbiei, așa că acum oștirile bulgare

și sârbe, aliate până ieri, își stau față în față gata de luptă. De altă parte nici Bulgaria nu mai poate ține armata mult, căci, după cum am mai arătat, în armata bulgară s'au întâmplat revolte, în Filipopol (oraș bulgăresc) femeile au spart ferestrele dela casa generalului, care a vrut să le mulcomească când au cerut să trimită pe soldați acasă. În Bulgaria e o sărăcie nemaipomenită.

Cearta dintre aliați se resimte și la noi. Împăratul a dat ordin, ca clasele mai vechi de *rezerviști* din anii 1902 până la 1905 să fie trimise acasă, tot așa rezerviștii, cari sunt singurii fii și sprijinatorii familiei lor, dar în locul lor să fie mobilizați alții mai tineri.

Din Basarabia.

Am arătat în câteva rânduri, cum a lungarea limbei românești din bisericile și școalele românești din Basarabia au avut drept urmare, că un număr mare de Români sau Moldoveni, cum își zic ei, au apucat pe calea rătăcirii sufletești și lăpădându-și legea strămoșască au trecut la învățăturile ereticești ale unui călugăr. Aceasta au speriat pe cei din fruntea bisericii rusești, cari se vede însă, că sunt creștini numai cu numele, căci în loc să asculte de porunca evangheliei și să introducă de nou limba românească în sfânta slujbă, sinodul rusec a slobozit peste Români din Basarabia niște popi de prin Siberia, în frunte cu unul Sevorțoff, care să bage groază printre Români și astfel să-i înspăimânte de-a se lăpăda de legea lor, batjocorită în Rusia, care se laudă, că e greco-orientală.

Faptul acesta al sinodului a răsvrătit pe Români, așa că aceștia cu toate prigonirile cari îi așteaptă, au trimis episcopului din Chișinău, cel mai vinovat de fărădelegile din biserica Basarabiei, un apel subscris de mulți preoți și mireni cu vază. În apelul acesta se zice între altele:

„Un milion și jumătate (adecă Români din Basarabia) vor fi supuși celor mai nedrepte încălcări și prigoniri. Să fie oare aceasta de trebuință poporului moldovean?”

Oh, nu, domnilor! Poporului acestuia nefericit și așa i-a rămas puțin de trăit pe

— Cum, strigă Miha descălecând, cortul ei este la o parte? La ce depărtare de dânsul sunt corturile Tătarilor?

— Tătarii sunt la vre-o treizeci de stâneni de cort, dar n'au întins decât acel sub care stă fata.

— Și ea este păzită numai de doi Tătari, văzut-ați bine?

— Cum să nu fi văzut bine, când am stat mai bine de două ciasuri ascunși în crengile unui stejar, lângă locul unde au întins cortul pentru fată și așteptând să înopteze bine ca să putem fugi.

Miha rămase gânditor apoi, așezându-se jos, zise lui Andrușca:

— Spune-mi toată întâmplarea.

— De când ți-am greșit și ne-ai gonit dintre credincioșii Dumitale, începui să povestească Rusul, ducem o viață rătăcitoare și ne câștigăm cu greu traiul. După ce am prebegit prin mai multe locuri, întâmplarea ne-o adus în Țara Bârladului unde am lucrat cu alții, până mai dăunăzi, la facerea unei ieșături a kneazului din Corodu. Is-

prăvindu-se ieșătura, ni s'o dat drumul ieri seara și noi am apucat-o îndată peste dealuri cu gândul de a merge la Smirodava. În astă seară, după asfințitul soarelui, ajunseseam într-o poiană lungă unde voiam să mânem și începusem a strînge uscături pentru foc, când auzirăm un tropot de cai. Ne-am dat îndată în dosul unui stejar bătrân care face parte dintr-o limbă de pădure ce desparte poiana de o bobעיă lungă. Văzând ca intră în poiană mai mulți Tătari călări, ne-am grăbit să ne suim în stejarul lângă care ne aflam și să ne ascundem în crengile lui. Tătarii nu mai încetau de a curge în poiană, de toți trebuie să fie între patru și cinci sute.

Au descălecat și au deslegat de pe un cal o fată care părea leșinată, au întins-o cu îngrijire pe pământ, apoi au și început să întindă la vre-o zece stâneni dela piciorul copacului în care eram, cortul unde au dus-o îndată, punând și doi oameni de pază.

Noi atunci am priceput că Tătarii au

de gând să măie în acea poiană și ne-am îngrijit foarte mult. Ei au scos șălele de pe cai și i-au dus tocmai în partea de la vale a poienii, lângă părau, unde ea se lărgește mult. Au aprins un singur foc pentru mărzac (căpetenie de Tătari), la care au pus să frigă o oaie, iar acei de rând au mâncat ce au avut în trăistele lor. Apoi câți n'au fost rânduți de strajă s'au întins pe pământ sub copaci, în marginea despre răsărit a poienii, împrejurul mărzacului. Am mai văzut cum au dus fetei mâncare și apă de băut.

După ce s'au liniștit, noi ne-am dat bișor jos din copac, cu mare grijă din pricina celor doi Tătari dela cortul fetei, căci ne aflam foarte aproape de ei, Noroc că tocmai atunce vântul sufla tare.

În vremea cât ați stat în copac, băgați-ați samă dacă s'au schimbat păzitorii dela cort?

— Nu s'au schimbat deși am stat mai bine de două ciasuri. Se vede că sunt rânduți pe toată noaptea.

pământul strămoșilor săi. Lipsit de pământ de muncă, copleșit de năvălirea Rutenilor, Bulgarilor, Nemților, el din zi în zi slăbește și se risipește.

„Ceeace îi trebuie Moldoveanului e învățătura în limba lui. Dați-i și lui dreptul să asculte și să cetească evanghelia în graiul părinților săi.

„Evanghelia e propovăduită în toate limbile, numai în limba moldovenească (română) ea e oprită. Iată care trebuie să fie ținta bisericii ortodoxe pentru Moldoveni.

„Iar de secte religioase nu vă temeți; ele nu se vor naște printre Moldoveni, domnilor misionari. Ele nu ne trebuie, precum nu trebuie nici măsurile prigonitoare ale voastre.

„Iar tu, prea sfinte Episcoape, după cinci ani, decând arhipăstorești în Basarabia, după ce ai trecut prin multe încercări și desamăgiri, dă-ne nouă Moldovenilor iubirea ta cum și noi îți vom da-o pe a noastră, dar nu din frică, ci din conștiință. Lumea se stinge fără iubire.”

Precum se vede, în Rusia e cum s'a pornit acum în Ungaria. Dar precum nu se lasă Românii din Rusia, cari au în fața lor potopul iuriaz muscălesc, tot așa nu se vor lăsa nici Românii noștri de-aici față de o haită mică de nemernici.

Căci biruința va fi a Românului, aici în Ungaria, ca și în Rusia.

Ce scriu alte gazete?

„Gross-Österreich“ din Viena, ocupându-se de stările ticăloase din monarhia noastră, spune într'un prim articol intitulat *Politica celor scurți de vedere* următoarele:

În lunile din urmă s'a vorbit adese-ori despre primejdia, că soarta, care a ajuns pe Turcia, ar putea ajunge și pe Austro-Ungaria. Infrângerile, pe cari le-a îndurat Turcia în repetite rânduri pe câmpul de războiu cu aliații balcanici, au fost rezultatul final al unui proces de destrămare, care decurgea de mult în Turcia din cauza încurcăturilor lăuntrice. Dacă n'ar fi lipsit o administrație sănătoasă, dacă o corupție politică, o ticăloșie economică, și dacă înainte de toate luptele lăuntrice n'ar fi prăpădit toate puterile, războiul balcanic s'ar fi sfârșit de sigur altminteri.

Noi nu vrem să mergem până acolo, încât să asemănăm lucrurile din Austro-

Ungaria cu cele din Turcia.*) Fără îndoială însă, că cele întâmplare în Peninsula Balcanică ar trebui să ne fie de învățătură. Nu trebuie să ne mulțumim cu aceea, că deocamdată am scăpat de războiu, ci noi vom putea fi liniștiți numai atunci, când vom fi pe deplin convinși, că încurcăturile noastre nu se vor înrăutăți prin urmările stricăciunilor din lăuntrul monarhiei. Cearta dintre Germani și Cehi în Bohemia trebuie să înceteze, Galiția, o provincie din samă afară însemnată în cazul unui războiu cu Rusia, nu e ertat să fie câmpul de luptă ucigătoare între Poloni și Ruteni, Slavii de meazăzi (Sârbii, Croații și Slovenii) să nu mai aibă pricini de nemulțumire, cari le face plăcută ideea unei mari împărății sârbești.

Și de-aici ajungem la cea mai însemnată dintre toate chestiunile, cari trebuie deslegate în monarhia noastră, la *chestiunea ungară*. Până nu se va deslega aceasta, ne vom încerca în zadar să creăm în Austro-Ungaria stări regulate, pentru că orice încercare a unei adevărate întăriri a împărăției va trebui să rămână fără nădejde de împlinire, până când nu se va recunoaște greșala fatală săvârșită la introducerea dualismului, când naționalitățile nemaghiare au fost lăsate fără nici o garanție pe mâna maghiarismului.

În modul de până acum nu vom înlătură chestiunea ungară, căci nu merge, ca o minoritate să stăpânească majoritatea populațiunii. Alegerea din Sasca, cu amănuntele ei revoltătoare, a luminat întreaga ticăloșie a sistemului electoral maghiar în mod așazicând bengalic și a dovedit trebuința unei adevărate reforme electorale.

Cu toate acestea, noua lege electorală votată de dieta cuminte din Pesta a fost sancționată și clică lui *Lukaci-Tisa* lucrează acum să completeze prin „împărțirea cercurilor“ tâlhăria dreptului electoral săvârșită față de Nemaghiari. În modul acesta nu ne putem mira, că cei din fruntea monarhiei vreau să împedecă cu toate mijloacele izbucnirea unui războiu, chiar dacă aceasta ar cere jertfe grele. Aceasta nu e însă politica unui stat mare, ci politica celor scurți de vedere, cari nu gândesc și nu văd mai departe decât până la umbra, pe care o aruncă nasul lor

*) În Ungaria e tocmai ca în Turcia. *Culeg.*

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Delegații despărțămintelor din comitatul Turda-Arieș au ținut o întrunire în Turda pentru a se sfătui asupra mijloacelor, cu ajutorul cărora să se poată ajunge mai bine și mai curând ținta Asociațiunii.

În consfătuirile ținute, cei șase delegați au ajuns la convingerea, că pricinile de nu se face mai multă ispravă, sunt mai multe. *Adunările generale* ale despărțămintelor se țin prea în fugă și rapoartele cele lungi nu numai că plictisesc pe cei adunați, dar răpesc și prea mult timp. *Taxele de membri ajutători* nu e bine să se încasseze la adunările acestea, ci mai bine să le încasseze fiecare preot în parohia sa. La adunările despărțămintelor să fie totdeauna *reprezentări teatrale*, concerte, iar *conferențele* populare să fie lucrate după felul de gândire al poporului. Mulți din țărani, cari sunt membri ajutători, nu primesc *cărțile Bibliotecii populare*, așa că mai că ar fi mai bine, ca în locul lor să primească câte o gazetă populară, iar cărțile să se trimită în fiecare sat pentru bibliotecă, de unde să le cetească fiecare. *Preoții**) ar trebui să se intereseze mai mult de Asociațiune. În fiecare sat, unde un despărțământ își ține adunarea, să se înființeze nesmintit o *agentură*.

S'a hotărât să se pregătească o *hartă* (mapă) *culturală* a comitatului, arătându-se întinderea despărțămintelor și satele cu biblioteci și agenturi. Se va face și o statistică a analfabeților.

Despărțământul Hida-Huedin și-a ținut adunarea de primăvară în Huedin. Mai întâi s'a cetit raportul, din care se vede, că anul trecut nu s'a lucrat așa de mult cum se obișnuia în acest despărțământ vestit pentru munca lui. Cauza principală a fost criza economică. Până la viitoare adunare s'a hotărât să se studieze chestiunea *împărțirii* acestui despărțământ în două, căci 80 de comune sunt prea multe la un despărțământ.

Seara a fost un *concert* dat de tinerii universitari din Cluj, cari au format și o orhestră. Cântările în cor, ca și solurile au stîrnit aplause calde, binemeritate. Frumose au fost și cântecele cu fluera ale dlui Lazăr Iosif. După concert a urmat joc.

*) Și *învățătorii*.

— Ce lărgime are limba de pădure, care desparte poiana de bobeică.

— Vre-o zece stâneni.

— O desparte până de vale?

— Da.

— Putut-ați să înțelegeți dacă Tătarii se temeau să fie urmăriți.

— Nu cred, căci altfel ar fi făcut mai puțin sgomot și ar fi priponit caii.

Mihu rămase câțeva vreme în tăcere. Când se pusese pe urma Tătarilor își propusese să-i ajungă și să se încredințeze de calea ce aveau de gând s'o apuce spre a se întoarce în țara lor apoi, bizuindu-se pe repeziciunea lui Fulger, era hotărât să-i întrecă, să ridice satele bârlădene din calea lor și să ație cu dâșii calea păgânilor. Dar în urmă, întâlnirea lui cu Rușii și amănunțimile culese dela ei făcure să se nască în gândul lui hotărîrea îndrăzneată de a scăpa încă în acea noapte pe Ileana din mâna răpitorilor.

Hotărîrea era de o îndrăzneală nebună și Mihu înțelegea foarte bine greutățile ei

dar, dacă întreprinderea izbutea, Ileana scăpa de primejdia unei lupte în care se putea ca ea să fie rănită sau chiar ucisă. După o scurtă chibzuială el zise Rușilor:

— Vreau să încerc să scap fata din mâna Tătarilor chiar în astă noapte, pot oare să mă bizui pe ajutorul vostru?

Rușii încremeniți se uitară unul la altul fără a răspunde.

— Vă temeți? îi mai întrebă Mihu cu oareșicare despreț în glas.

— De, Căpitane! zise Andrușca scărpinându-se pe cap, dacă crezi că sunt sorți de izbândă.

— Eu sunt încredințat că voi izbuti. Dar pentru voi primejdia este mică, căci vă cer numai să mergeți înaintea mea până la marginea bobeicii ca să mă înștiințați când va trece straja, ș'apoi să-mi țineți pe Fulger până ce mă voi întoarce. Vă puteți ascunde cu calul în pădure și când veți auzi strigătul huhurezului veți răspunde. Neieșind la loc deschis și rămânând în desime, puțină grijă aveți, căci în întuneric,

printre copaci, cu greu vă vor putea prinde călăreții.

Andrușca și cu Timofei se uitară unul la altul, sfătuindu-se din ochi; în sfârșit piticul răspunse:

— Fie pe voia Dumitale, dar și Dumneta să ne încuviințeze o cerere.

— Spune!

— De vom scăpa teferi cu toții, să ne primești iar printre cetașii Dumitale și-ți jurăm că vom fi oameni de treabă.

— Cererea este încuviințată, răspunse Mihu.

Rușii se închină înaintea lui până la pământ.

— Suntem robii Dumitale. Poroncește! zise Timofei care până atunci nu deschisese gura.

Mihu le mai lămuri încă odată ceea ce aștepta dela dâșii apoi, trimițându-i înainte, încăleacă și îi urmă la pas.

Ajunseră în curând în zarea dealului și începură să se scoboare, tot prin codru, pe celalalt preval. Deodată, răsună de trei ori

Din camerele române.

În câteva ședințe secrete (unde pot intra numai deputații), prim-ministrul României, dl Titu Maiorescu, a prezentat protocolul luat în conferința ambasadurilor dela Petersburg. Prin protocolul acesta s'a hotărât:

1. Orașul Silistra să fie înapoiat României împreună cu toate forturile lui.

2. România își poate întări granițele dinspre Bulgaria cum va voi, ceeace nu e ertat Bulgariei.

3. Românii macedoneni, cari vor ajunge sub stăpânire bulgară, se vor bucura de autonomie (neatârnavă) națională în privința bisericilor și școalelor lor.

4. Bulgarii, cari vor părăsi Silistra, vor primi o despăgubire din partea României.

Protocolul a fost primit cu mare majoritate și de cameră și de senat, dar toți vorbitorii au declarat, că nu sunt pe deplin mulțumiți și România își rezervă dreptul de-a-și mai spune cuvântul său în chestiunile balcanice.

Câțiva din cei mai de frunte deputați, între cari și dl Iorga, au arătat, că *politica României prietinoasă Austro-Ungariei nu i-a fost de nici un folos*. Insuși prim-ministrul a spus despre Austro-Ungaria numai atât, că „după știrile din Viena, Austro-Ungaria ne-ar fi sprijinit.”

D-nii Iorga, Comșa și alți deputați au cerut, ca *România să înceteze cu politica prietinoasă Austro-Ungariei*, care nu e de nici un folos nici pentru România, căreia i-a nimicit economia de vite, și *nici pentru Românii din Transilvania și Ungaria. Căci cu cât se arată România mai prietinoasă, cu atât era și este mai sălbatică și mai barbară asupra noastră de-aici.*

Ceice spun așa, au deplină dreptate. Pecând Austro-Ungaria amenințată de Rusia se știu la adăpost dinspre România cu armata ei de 600 mii de soldați, în Ungaria guvernul jefuește și pradă ca în codru toate instituțiile noastre culturale, biserica și școala, iar la Sasca face cea mai necinstită alegere de când ne aducem aminte. Acum diplomații austro-ungari bat din coadă pe lângă Bulgari, ca să-i aibă pe aceștia împotriva României.

România va ști însă să tragă învățătura trebuincioasă din purtarea aceasta a aliatei ei.

Scrisoare din Bulgaria.

Correspondența particulară a Foi Poporului

Popina, 3 Maiu v. 1913.

Stimate Domnule Redactor!

Trăind aici neîntrerupt de 15 ani, m'am deprins foarte bine cu limba bulgărească, așa că am învățat din practică și a scrie și ceti tare bine, încât cetesc foi bulgărești și scrisori foarte des, mai ales scrisori acum decând cu războiul primesc foarte multe dela săteni prietini, cari sunt în linia de bătae. Cu data de 22 Aprilie v. am primit o epistolă dela un prietin, care îmi descrie situația lui, spunându-mi că mult năcaz a petrecut luptându-se cu foamea și cu frigul, totodată îmi scrie că de prezent se află la Ceatalgea lângă un sat turcesc. Lângă acest sat se află o pădure, în pădurea aceasta se află un copac minunat de gros, fiind de 24 metri și jumătate, totodată copacul fiind scorburos, gura scorburei e lată de 6 metri și jumătate, și înăuntrul lui lucrează 13 lucrători, niște spoitori de cusutor, care spoesc căldările cele de aramă pentru armată. După părerea mea acest copac trebuie să fie din vremea lui Alecsandru Macedon.

Lumea pe aici e agitată foarte contra României din cauza Silistrei. Unele jurnale bulgărești scriu, că Sârbia continuă cu înarmările contra Bulgariei, întărind garnizoana din Pirost la granița sârbo-bulgară cu o armată de 18 mii de soldați. Bulgarii le amintesc Sârbilor anul 1885, când au fost bătuți. Tot asemenea și cu Grecii fiind în neînțelegere din cauza portului Salonic, lumea e foarte agitată, zicând că Bulgarii având cea mai mare luptă împrejurul Salonului cu Turcii, cu drept s'ar cuveni acest oraș să fie al Bulgariei, dar tot au speranță că lucrurile să vor aplană pe cale pașnică, că acum s'au cam saturat de războiu.

În ce privește situația mea privată, eu nu întâmpin nici o neplăcere din partea sătenilor, din contră totdeauna mă întrebă cu blândeță, că ce mai spun jurnalele noastre românești.

Timpul pe aici e de prezent ploios de vre-o 10 zile; decând s'au început ploile câmpul s'a îndreptat; sămănăturile de toamnă, înainte de a fi plouat, erau în stare de tot rea; cele de primăvară acuma se samănă. Comuna, în care locuiesc, e o comună cu peste 400 fumuri și e o comună

politică, acum cu războiul din Balcani a perdut vre-o 30 de bărbați morți de gloanțele Turcilor și de alte boale.

Rămân de binevoitor al D-stre vechiu abonat, care vă salută cu stimă pe toți cei dela „Foaia Poporului”. Dumitru Apolzan.

Serbarea pomilor și a paserilor în Mag și fondul Dr. Șpan.

Din Mag (lângă Săliște) ni se scrie: Punându-se la cale serbarea pomilor și a paserilor din partea Reuniunii economice din comitatul Sibiului și făcându-se începutul la anul 1910 în comuna Mag, unde a participat și profesorul de pie memorie Dr. P. Șpan, care cu plăcere petrecea în mijlocul țăranilor și sta de vorbă cu ei, — elevii școalei din Mag de atunci și până acum au ținut în tot anul serbarea aceasta. Îndată după moartea numitului profesor au înființat și un fond, căruia i-a dat numirea „Dr. Petru Șpan”, care se alimentează din colecțiile, ce se fac cu ocaziunea serbărilor de felul acesta.

În anul acesta s'a ținut aci serbarea pomilor și a paserilor la 11 Maiu n. pe lângă un program bogat și era să fie continuată cu maiial în pădure, dar fiind timpul nefavorabil serbarea s'a continuat cu petrecere în școală.

Cu ocaziunea aceasta au contribuit pentru fondul „Dr. P. Șpan”: Valeriu Pop notar, doamna Aurelia Pop, George Miha inv. și Alexandru Vlad preot câte 1 cor. Savu Sas și fii Maria, Atanasie și Elisaveta toți la olaltă 2 cor. Maria N. Oana 40 bani. Marina P. Popa din Săliște 30 bani. Paraschiva N. Tarcea, Maria V. Moise, Ana I. Nechita, vād. Maria A. Oana, Eufrosina I. Săcelean și Constantin Tarcea câte 20 bani. Maria C. Tarcea 16 bani, Nicolae O. Săcelean, Ana Moise și Paraschiva I. Candin câte 10 bani. Nicolae A. Oana 64 bani. Învățătorul George Ittu și Vasile Paraian câte 1 cor. iar dela elevi s'a colectat cor. 2.28. Suma totală cor. 13.28, din care jumătate s'a depus la fondul „Dr. P. Șpan” pentru ajutorarea copiilor de moți aplicați la meserii înființat de Reuniunea meseriașilor sibieni, iar jumătate s'a depus la fondul elevilor școalei din Mag „Dr. P. Șpan”.

A. Vlad,

Gheorghe Ittu.

răsunetul cucuveicii, întâiași dată tare, a doua oară și a treia oară mai încet. ceeace înseamnă: dușmanul este aice. Mihi se opri. După o bucată de vreme același sunet răsună din nou, de douăori încet, a treia oară tare: Rușii îl înștiințau că calea era slobodă.

Când Mihi îi ajunse, Andrușca zise:

— Ai noroc, chiar acuma au trecut în sus, poți să intri în bobeică fără grijă.

Dupăce Mihi descălecă, ei luară calul ca să se ascundă cu dânsul în pădurea dela marginea bobeicii, din fața pâcului care o despărțea de poiana cea mare.

— Noroc bun, Căpitane, să-ți ajute Dumnezeu! șoptiră ei.

Mihu, pe brânci, începă să se scoboare de-a lungul bobeicii, până ce zări lumina unui foc. Ajuns drept foc, intră, tot pe brânci, în limba de pădure, o străbătă, și când ajunse lângă un copac gros, se ridică în picioare și se uită spre foc.

Tăcerea cea mai adâncă domnea în otacul întreg; în depărtare se auzea numai

câte un cal nechezând. La câțiva stâneni de el văzu cortul și la gândul că Ileana zăcea sub dânsul, inima începă să-i bată cu putere. Ochii lui, deprinși cu întunecul, deosebiră în curând chipurile celor doi Tătari de strajă care ședea jos, unul dela deal și celalalt dela vale de cort. Erau într-o nemișcare desăvârșită și Mihi pricepă că, dacă nu dormeau, erau cel puțin ațipiți.

Fără a mai sta pe gânduri, se întinse iar la pământ și se îndreptă, pe brânci și cu o nemărginită băgare de seamă, spre cort, cu junghierul în mână dreaptă și cu cea stângă stringând teaca paloșului ca să nu facă vuiet atingând vre-o piatră sau vreun vreas. Părea un șarpe urieș și în calea lui nu făcea nici un zgomot.

Ajunse în sfârșit la spinarea Tătarului care ședea dela deal de cort: n'avea decât să întindă mâna pentru a-l atinge. Tătarul dormea, Mihi auzea cum își trăgea suflul. Stătă o clipă nehotărât: până atunce lovise pe dușmanii săi numai în față, îi venea greu să deie, chiar în păgân, pe di-

napoi și tocmai când eră adormit. Dar, amintindu-și că este în joc cinstea și viața Ilenei, nehotărîrea lui pieri. Răzămându-se pe mâna stângă, se ridică puțin și vârî junghierul până la mănunchiu între umerile Tătarului care se întinse la pământ ca lovit de trăsnet, fără a scoate măcar un oftat. Dar în căderea lui paloșul se lovî de o piatră, făcând astfel o mică pocnitură.

Mihu se tupi îndată la pământ, iar celalalt Tătar se sculă repede în picioare și, cu sulița în mână, se îndreptă spre locul unde eră tovarășul lui. Nevăzându-l, crezu că doarme în iarbă și se plecă ca să-l trezească dar, atunce, Mihi se ridică de o dată, îi cuprinse grumazul cu amândouă mâinile și strinse cu toată puterea lui uriașă, trăgându-l spre pământ. Tătarul se zbatu câțva dar fără a putea scoate nici un sunet. Mihi desprinse mâna dreaptă apoi, urmând a-l strînge cu stânga, luă junghierul ce-l ținea în dinți și-l înfipse de mai multe ori în pieptul Tătarului.

(Va urma.)

Pertractarea procesului Lukaci-Deji.

Chipul de jos ne arată sala de pertractare, în momentul când Tisa e ascultat ca martor. În partea de jos a chipului se vede Deji pe banca acuzaților. În dosul lui, e chipul lui Vasoni, apărătorul lui Deji, iar dinjos Balog, președintele tribunalului. (Vezi și cele scrise la *Ultime știri*).

Poezii populare.

Din Bosnia și Herțegovina.

Frunză verde lemn doinnesc,
Doamne mult mă mai gândesc
Aicea cum să trăesc,
Că eu zăm m'am săturat
De frunza zmochinului
Și de pușca neamțului,
De frunza maslinului,
De granița Turcului,
Munte negru, pentru tine,
Mulți feciori tineri ca mine,
Rătăcind în valea ta
Iși mănâncă viața,
Viața și sufletul
Tot trecându-ți vârful,
Fugind la deal și la vale
Cu pușca plină 'n spinare,
Fugi, alergi, te ostenești,
Dar nimic nu folosești.

De-ar fi Stolațu 'ntr'un deal
N'ar fi feciori din Ardeal,
Dar Stolațul e 'ntr'o groapă
Sunt feciori din lumea toată.
Cătu-i Stolațul de mare
Numai o cărare are,
Bătucită cu năsip,
Merg cătanele tot rând,
Maicele 'napoi plângând,
Un fecior din graiu grăia:
— Las maică nu suspină,
Că unde ne ducem noi
Nu ne dă cară cu boi,
Nice grajduri de rânit,
Fără puști de puțuit
Și săbii de ascuțit
Și boconci de vicsulit.

Frunză verde lemn uscat
Rău maică m'ai blăstămat,
Să calc cu picioarele
Cât aleargă soarele.

Am umblat țările toate,
Italia jumătate,
Și de bine navu-i parte.
Foaie verde și-o alună,
Italia-i țară bună,
Numai mie-mi pare rea,
C'am șezut doi ani în ea,
Departé de mândra mea.
Cât te uiți în lung și 'n lat
Nu mai vezi pământ uscat,
Făr' tot ape tulburele
Umblând corăbii pe ele,
Tot corăbii ferecate,
Ce pe mare stau plecate
Și cu tunuri încărcate.
Tunuri mari și tunuri mici,
La tot tunul cinci voinici;
Hei mare apă sărată,
Mai lasă-mă afară-odată
Să mai văd pământ uscat,
Să mai fiu odat' băiat.

Ioan Barna.

Știrile Săptămânii.

Sibiiu, 4 Iunie n.

Spre știre. Fiind acum Joi serbătorea **Înălțării Domnului**, numărul de față al „Foii Poporului” s'a încheiat deja **Mercuri**, din care cauză unele știri mai amănunțite au trebuit să rămână pe numărul viitor.

Reprezentările „Reuniunii române de muzică din Sibiiu”.

Acum Joi se dă în Teatrul orașesc din loc cu concursul cântăreților de operă **Dumii Ștefan Mărcuș și Ionel Crișianu** pentru întâiadată (bilete verzi) **Secretul Susanei** (Susannens Geheimnis) intermezzo într'un act de Enrico Golisciani, muzica de Ermanno Wolf-Ferrari și **Cavalleria Rusticana** (Cinstea țărănească) melodramă într'un act de G. Targioni-Tozzetti G. Menasci, muzica de Pietro Mascagni. Prețul locurilor: Loge parterre pentru 3 persoane cor. 8. Loge parterre, pentru 4 persoane cor. 10. Loge parterre, pentru 5 pers. cor. 12. Loge rangul I., pentru 3 pers. cor. 12. Loge rangul I., pentru 4 pers. cor. 14. Loge pentru onorațori, rangul I. cor. 18. Loge rangul II., pentru 3 persoane cor. 6. Loge rangul II., pentru 4 pers. cor. 8. Loge rangul II., pentru 5 pers. cor. 10. Un loc în balcon, rândul I și II cor. 4. Un loc în balcon, rândul III cor. 3. Un loc în balcon rândurile IV și V cor. 2. Cercle și Stal cor. 3. Parterre, numerizat cor. 1.50. Loc de stat, în parterre 80 bani. Loc de stat, în parterre, pentru studenți 60 bani. Galerie, numerizat, rândul I cor. 1. Galerie, numerizat, rândul II, III și IV 80 bani. Galerie, loc de stat 60 bani. Bilete de intrare se vând începând de Luni, în 2 Iunie n. la Librăria arhidiecezană și în ziua reprezentației seara la cassă: pentru membrii reuniunii începând de Sâmbătă în 31 Maiu a. c. Textul românesc al operelor se află de vânzare la Librăria arhidiecezană și seara la reprezentație, cu 50 bani exemplarul. Cassa deschisă la 7 ore. Inceputul la 8 ore seara. Reprezentanția a doua (bilete sure) se va da Duminecă, în 8 Iunie, a treia (bilete galbene) Luni, în 9 Iunie n. a. c.

După cum suntem informați biletele pentru prima reprezentație sunt aproape toate vândute. Indemnăm însă pe toți Românii noștri din Sibiiu și jur, ca să se grăbească a cumpăra bilete pentru reprezentațiile de Duminecă și Luni.

Păziți-vă de agenți necunoscuți. Un binevoitor al cauzelor noastre de obște ne comunică, că unii agenți dela băncile de asigurare streine se dau și se recomandă ca agenți ai băncii noastre românești, amăgind și cauzând prin faptul acesta neplăceri publicului interesat. Iar alții cari totuș nu au această cutezanță mare, afirmă, că băncile lor stau în astfel de legături de afaceri cu banca românească, încât este tot una că asigurarea se face la banca noastră sau la a lor.

Față cu aceste apucături, ținem să informăm publicul nostru că agenții și bărbății de încredere ai băncii noastre românești **Banca generală de asigurare din Sibiiu** sunt provăzuți cu scrisori și plenipotențe, subscrise de directorul băncii sau de direcțiune și că ceice nu pot prezenta ase-

menea dovezi trebuiesc desconsiderați. Tot asemenea e bine să se știe, că banca noastră de asigurare lucrează absolut independent și pentru sine. Ceice vor să o sprijinească să facă asigurările exclusiv prin banca noastră și să se ferească a da crezământ seducătorilor.

Special acum — când se începe sezonul asigurărilor de produse etc. — rugăm și noi pe oamenii noștri să fie cu băgare de seamă și să-și asigure avutul lor numai la „Banca generală de asigurare” din Sibiiu, singura bancă care trebuie să aibă considerația noastră.

Primirea de elevi în școala ces. și reg. de cadeți din Sibiiu. Pe anul prim al școalei c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiiu, să primesc cu începerea anului școlar 1913/1914 (mijlocul lui Septemvrie) aproximativ 50 tineri fizicește apti (sănătoși), cari cu 1 Septemvrie anul curent au împlinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dâșii aplicare pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin îndestulitor patru clase civile sau patru clase dela o școală medie (gimnaziu sau școală reală). *Condițiunile de primire cari totodată cuprind și forma rugării să pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 60 bani la școala de cadeți* (k. u. k. Infanteriekadettenschule în Nagyszeben).

Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la *comanda școalei*, imediat după primirea testimoniuului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 8 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vre-un examen de amendare, atunci trebuie să trimită un atestat intermal. Cererile necomplete, care să înainteză tocmai la terminul ultim, adică 10 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerațiune. E de observat, că cereri care intenționează obținerea unui loc *de tot gratuit, fondat din partea statului*, sunt a se înainta necondiționat la *ministerul r. unguresc de honvezi* pentru apărarea țării, până la terminul hotărât, publicat în foaia oficioasă „Rendeleti Közlöny”.

— Ca și în alți ani, indemnăm și de data aceasta pe cât mai mulți părinți români să încerce a-și da copiii, cari împlinesc condițiunile cerute, la școala militară. E cea mai sigură meserie și singura, unde mai găsește și Românul ceva dreptate.

Serbările Ligii din Peatra-Neamț. Duminecă și Luni și-a ținut Liga Culturală adunarea generală în Peatra-Neamț, oraș în Moldova. Cu prilejul acesta s'a desvelit și o statuie a marelui Român **Mihail Cogălniceanu**, celce a dat lui Cuza sfatul să împrăștiarească pe toți țărani, apoi l'a și ajutat să înfăptuească aceasta măsură de cea mai mare însemnătate pentru Români din Țară. Tot Cogălniceanu a alungat împreună cu Cuza și pe călugării greci din România, unde storceau toată vloga poporului.

O afacere rușinoasă pentru armata noastră. În Viena s'a descoperit, că colonelul (obăștarul) Redl (se zică că Ijidan) eră de 14 ani spion în slujba Rusiei. El primiă sume uriașe, ca să vândă toate planurile de mobilizare. Dar nu lucră numai singur, ci mai aveă și alți spioni, între cari și unii ofițeri. Tradarea aceasta puteă să aibă urmările cele mai grozave pentru armata noastră în caz de războiu cu Rusia. Coman-

danții armatei noastre din Galiția observaseră, că orice mișcare făceau trupele austro-ungare, ea eră numai decât cunoscută în Rusia. Aceasta, apoi și cheltuielile mari, pe cari le făcă Redl, care eră ofițer de stat major, au dat de bănuț și el a fost descoperit. Prin o telegramă falsă a fost chemat la Viena, căci eră în Praga, unde e cuibul spionilor rusești. Ajuns în Viena la hotel, a fost întâmpinat de câțiva ofițeri, cari i-au spus, că nu mai e ofițer. Redl a înțeles cum stau lucrurile și nici n'a mai tăgăduit, ci a încercat să-și iee viața. De aceea s'a împușcat, ca să scape de spânzurațoare. Intre hârțile lui s'au găsit o mulțime de scrisori, cari arată și pe alți spioni. Mare rușine pentru armata noastră! Dar și cu privire la cea rusească se dovedește, că e slabă, căci își pune nădejdea numai în spioni.

Acum trebuie să se schimbe toate planurile de mobilizare, ceea ce costă milioane.

O masă pentru studenții români din Făgăraș. „Revista Economică” din Sibiiu face propunerea foarte nimerită, ca pentru elevii români, cari sunt în număr de câteva sute la școalele străine din Făgăraș, să se înființeze o masă, cum e în Sibiiu, Brașov și Brad. Cheltuielile să le poarte cele 60 de bănci și însoțiri din Țara-Oltului, cari au avut și anul trecut un venit curat de două sute cincizeci de mii de cor.

Propunerea e bună și atârână acum de Olteni să facă o faptă, care să le fie spre cinste.

Reprezentări interesante în Bioscopul Apollo din Sibiiu. După cum suntem informați direcțiunea Bioscopului Apollo din loc va reprezenta în 9, 10, 11 și 12 Iunie st. n. a. c. **Războiul dela Plevna și Grivița la anul 1877**, reproducere cinematografică a războiului româno-turco-rus în 5 acte, un op măiestru, grandios și interesant, în care sunt peste 200,000 persoane reprezentate. Predarea acestui op de toată frumusețea recere timp de 2 ore. Prelucrarea filmului a fost posibilă, numai prin împrejurarea, că statul român a pus la dispoziție obiectele de războiu, arme, reliquii originale istorice și o diviziune excelentă a armatei românești, dimpreună cu artiștii teatrului național din București. E deci în interesul fiecărui Român, care vrea să aibă o seară plăcută și plină de reamintiri istorice, să nu se lipsească de această ocaziune rară, când va vedea o producțiune, unde rolul principal îl are armata română, care prin vitejia ei a câștigat României independența de azi.

Aieroplanul Vlaicu Nr. III. După socotelile publicate în „Românul” dela Arad, pentru aieroplanul Vlaicu III. s'au strâns cu totul 18 mii 448 cor. 72 bani. Cele mai mari sume au fost dela dnii Vasile Stroescu, D. M. Bragadiru (București) și Dr. Aurel Novac (Pecica), cari au dat câte o mie de coroane.

Circul Picard. Sâmbăta trecută a sosit în orașul nostru circul Picardi, care a început a da o seamă de reprezentații cu un program destul de variat. Sunt mai multe dame și domni, cari se produc cu jocuri diferite, atrăgând în mod deosebit interesul publicului, care a cercetat foarte bine primele reprezentații. În fiecare zi e program nou. Inceputul la 8 ore și jumătate seara. Circul se află pe piața gării, lângă Panopticum în grădină. Dumineca se dau două reprezentații. Atragem atenția celor doriți de reprezentații de circ.

Parastasul festiv de Duminecă. Biserica patronată din Sibiiu suburbiul Iosefin, carea, de când cu ridicarea marelui Catedral, este tot mai puțin căutată de credincioși, Dumineca trecută, cu prilejul parastasului festiv, închinat, de cârmacii Reuniunii agricole sibiene, amintirii vrednicilor săi muncitori de pie memorie *Eugen Brote*, fost prezident și membru onorar, *Dr. D. P. Barcianu*, fost vice-prezident, *Dr. Aurel Brote* și *Dr. Petru Șpan*, foști membri în comitet și *Petru Ciora*, fost cassar și membru onorar al ei — a fost cercetată de un număr considerabil dintre aceia, cari au ținut să-și împlinescă datorința creștinească față de memoria lor. Sfânta liturgie a fost oficiată cu multă pietate de preotul local *I. B. Boiu* asistat de preotul militar *Dr. V. Cioban*, iar la actul înălțător al parastasului a servit *P. C. Sa Dr. E. R. Roșca*, director seminarial, cu asistența preoților *Dr. V. Cioban* și *I. B. Boiu* și a proto-diaconului *Dr. V. Stan*, profesor seminarial. Intre asistenți am remarcat pe d-na Constanța P. Barcianu, sora profesorului *Dr. D. P. Barcianu*, în societatea alor doi fii și două fiice ale răposatului, surorile decedaților *Dr. Aurel* și *Eugen Brote*, d-nele *Dr. Marinescu*, *Dr. Sândeianu* și d-șoara *Sabina Brote*; fratele lor *Liviu* cu d-na, iar pe membrii familiei lui *Eugen Brote*, ia reprezentat fiul mai mare al lui, *Ionel*, student în Brașov. Reuniunea agricolă a fost reprezentată prin d-nii *Pantaleon Lucuța*, prezident, *Ioan Chirca*, vice-prezident, *P. Draghici*, ambii din Săliște, *Dr. V. Stan*, *T. Popovici*, *R. Simu*, *Nicolae Iosif*, *Andrei Teodor* membri în comitet, *Vic. Tordășianu*, secretar și prin membrii Reuniunii *Paul Muntean*, colonel penz., *Ion Droc*, protopresbiter emer., *Dr. Ion Mateiu*, coreferent școlar, *N. Bratu*, propr. „Tip. Popor.” și alții. Corpul profesoral a fost reprezentat prin *P. C. Sa Dr. E. R. Roșca* director, *Dr. V. Stan*, *Dr. Silviu Dragomir*, *Dr. P. Roșca* și *T. Popovici*, profesori. Atât la sf. liturgie cât și la parastas, cântările corale le-a executat bravul cor bisericesc al Reuniunii meseriașilor sibiene, sub conducerea dirigentului *Candid Popa*, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”.

Legea cea nouă despre urcarea lefurilor învățătoarești a pus pe gânduri și pe Sașii noștri, gata totdeauna să jertfească fără nici o crâcnire, când e vorba de școală, adică de asigurarea culturii naționale. O gazetă de-a lor face propunerea, ca să se închidă unul din cele cinci gimnazii ale lor (Sașii au cinci gimnazii, școale reale ș. a.) și banii pentru susținerea lui să-i întrebuițeze pentru școalele populare amenințate. Mai propune, ca parohiile săsești mai mici să fie prefăcute în filii, iar lefurile cele mari, pe cari le au preoții din parohiile mici să fie întrebuițate tot pentru școalele primare.

Sfințire de biserică. La 11 Maiu s'a sfințit cu pompă deosebită biserica cea nouă din comuna *Secătura* (comitatul *Solnoc-Dobâca*). Actul sfințirii a fost săvârșit de însuși Prea Sfinția Sa episcopul *Dr. Vasile Hossu* din Gherla. În presara serbării s'a slujit vecernia, apoi a doua zi dimineața, după ce arhiereul a spovedit mai mulți credincioși, a urmat însuși actul sfințirii, la care au luat parte peste șase mii de Români, din *Secătura* și toate comunele învecinate și chiar și din cele îndepărtate. A

fost de față și deputatul nostru, dl *Dr. Teodor Mihali*. La Sfânta slujbă au slujit 40 de preoți, în frunte cu Prea Sfinția Sa episcopul. În biserică a ținut predica *P. Sf. Sa*, mulțumind tuturor celorce au contribuit pentru ridicarea acestui sfânt locaș, îndeosebi și dlui *Dr. Mihali*. Înaintea bisericii a predicat apoi părintele canonic *Dr. Octavian Domide*, sfătuind poporul să trăiască în pace, înțelegere și să se ferească de prorocii mincinoși.

Seara a fost o petrecere frumoasă în hotelul dela scâlzile din *Biruşa*. Cu prilejul acestei petreceri dl *Dr. Teodor Mihali* a mai dăruit 120 de coroane pentru biserică.

Cărți pentru mecanici, întreprinzători, ingineri ș. a. în limba română. Ni s'au făcut une-ori întrebarea, dacă nu se găsesc cărți scrise românește, pe cari să le poată întrebuiți mecanicii (de ceice au de lucru cu mașinile de aburi, electricitate), inginerii ș. a. La noi nu sunt, dar se găsesc în România. Iată câteva din acestea:

1. Călăuza industrișilor (meseriașilor), șefilor de ateliere și antreprenorilor. Prețul 2 lei.
2. Istoricul mașinilor cu aburi. Prețul 1 leu.
3. Cuptoare de uscat porumb (cucuruz), prune și cereale. Prețul 30 bani.
4. Primele noțiuni elementare de mecanică practică. Prețul 1 leu.
5. Manual de electricitate industrială. Prețul 3 lei.

În pregătire sunt cărți despre Călduri de aburi, Mașini cu aburi, Motori cu gaz și altele. Se capătă la inginerul *I. P. Condiescu*, Strada *Văcărescu* I Nr. 9, București.

Prelegere cu schiopticonul a ținut părintele *I. Popa* din Săliște în comuna *Aciliu* (com. Sibiului). S'au arătat icone frumoase din viața Mântuitorului, pe cari le-a explicat foarte bine părintele. Publicul, care a venit să le vadă și să asculte, a fost foarte numeros, căci mai că n'a lipsit nimeni din comună, nici bătrâni, nici tineri, nici bărbați, nici femei. Toți au rămas nu numai pe deplin mulțumiți, ci și adânc mișcați în sufletele lor de cele văzute și auzite. Mulțumesc și la locul acesta Frăției Sale pentru osteneala și râvna arătată.

Nicolae Răchițan, paroh administrator.

Omorîte de trăznet. La 16 Maiu s'a deslănțuit asupra orașelului *Roșiorii-de-Vede* și împrejurime o furtună cu peatră și trăsnete. Trei țărance, cari erau la muncă câmpului, fiind surprinse de furtună s'au adăpostit, din prostie, sub un copac. Trăsnetul a lovit în copac și toate trei femeile au rămas moarte.

O mare bandă de tâlhari în munții Branului (Predealului). De câțva timp, în *Bran* (comit. Făgărașului) s'a format o bandă de tâlhari în felul celei a lui *Budac*. Aceasta a săvârșit mai multe tâlhării în România, prin *Sinaia*, *Morveni* și *Predeal*. Fiind urmărit de jandarmii români au trecut iară în *Ardeal*, unde au prădat stâni. Au pornit apoi 20 de jandarmi dela noi după ei, dar întâlnindu-se cu tâlharii, aceștia au împușcat trei din ei. Acum trupe de soldați din *Brașov* și jandarmi, iar în România tot soldați și jandarmi au încunjurat întreg ținutul, unde se țin tâlharii, și e nădejde, că vor fi prinși.

O rugare a fraților din Basarabia. Cetitorii noștri știu, că în *Chișineu*, capitala *Basarabiei*, apare o gazetă românească cu numele „*Glasul Basarabiei*”. Dl *Constantinescu*, redactorul acestei foi, se îndreptează către toți Românii din țările mai libere cu rugarea să trimită cărți românești pentru a putea înființa o bibliotecă românească (moldovenească). Ar fi bune și cântări naționale, puse pe note, ca să învețe și acolo să le cânte.

Indemnăm și noi pe ceice pot să trimită câte o carte, scriind pe ea: Pentru biblioteca moldovenească din *Chișineu* dela *N. N. din Transilvania (Bănat ș. a.)*.

Cărțile să se trimită pe adresa următoare: Dlui *Gr. D. Constantinescu*, *Chișineff*, *Pușchinscaia*, 5, *Basarabia - Rusia*.

Adunare învățătoarească. Se convoacă adunarea ordinară de primăvară a despărțământului Sibiului aparținător „*Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș*”, ce se va ține la 10 ore a. m. în localul școlii gr.-cat. din *Cașolț* la 17 Iunie st. n. 1913. Program: 1. Participarea la serviciul divin. 2. Constatarea membrilor prezenți. 3. Prelegeri practice din limba română cu clasa IV. „*Biografia mea*”, de *Teodor Stoia jun.* „*Cântecul gîntei latine*”, de *I. Cetean* cu cl. V. și VI. 4. Deschiderea adunării prin prezident. 5. Dizertație din sfera pedagogică, de *T. Pop.* 6. Dizertație populară „*Despre meserii*”, de *P. Olariu*. 7. Discușiune asupra prelegerilor practice precum și a dizertațiilor. 8. Satorirea bugetului anului viitor. 9. Satorirea locului și a programei adunării de toamnă. 10. Eventuale propuneri. 11. Închiderea adunării. Sibiului în 26 Maiu 1913. *Romul Botezan*, prezident. *I. Cetean*, notar. NB. Să se va jucă teatru și va concerta cu tinerimea inv. local *V. Pop.*

Neînțelegerile dintre Japonia și Statele-Unite din America. Unele din Statele-Unite ale Americii-de-Nord, între cari la locul întâiu *California* lângă *Oceanul Pacific*, au adus o lege, prin care străinii, îndeosebi *Japonezii* sunt opriți să cumpere pământuri. Din cauza aceasta între Japonia și Statele-Unite au izbucnit neînțelegeri.

Californienii spun, că *Japonezii* se pregătesc de mult de războiu cu Statele-Unite. Pentru că să aibă încă dela început oaste japoneză pe pământul Americii, o mulțime de *Japonezi* au trecut în *California*, unde lucrează. Toți aceștia sunt organizați militarmente, ba un ofițer german, care a trăit zece ani în *California*, spune, că a văzut mii de *Japonezi* prin locuri ascunse, unde făceau deprinderi militare sub comanda unor ofițeri japonezi. Acești ofițeri trăiesc ca servitori în *California*. Se vorbește, că astfel de soldați japonezi ar fi peste patruzeci de mii numai în *California*.

Dacă e adevărat celece spun *Californienii*, n'ar fi mirare, ca într'un războiu viitor *Japonezii* să bată și pe *Americani*, cum au bătut și pe *Ruși*, ba încă mai ușor, căci *America de Nord* are numai soldați cu plată.

Tisa iară a pățit-o. Stăpânul lui *Mangra* iarăși a fost împărțit de semne de dragoste cu bolovani. Mergând la sinodul calvinilor din *Dobrițin*, muncitorii de acolo l-au întâmpinat cu bolovani. Cât a stat în *Dobrițin*, a fost mereu păzit de jandarmi, iar când a mers la gară, trăsura i-a fost încunjurată de jandarmi călări.

Foc cu pagubă mare. Ni se scrie din Terefel (p. Brad, comit. Hunedoarei): Duminecă seara la 5 Maiu s'a aprins şura plugarului Iga Ion al lui Ion, arzându-i doi boi, o vacă, un viţel şi două capre. Nu se ştie, din ce cauză a izbucnit focul, dar bietul om a rămas cu o pagubă de două mii de coroane, pe care nu va mai putea-o acoperi niciodată, căci are şapte copii de hrănit. Acum cinci ani i-a ars casa cu bucate cu tot şi numai cu greu şi-a clădit-o de nou. Acum a dat altă pacoste peste bietul om. În comună s'a început o colectă pentru cel năpăstuit. Oamenii cu milă de copii ar face bine, dacă s'ar gândi la nenorocirea fratelui lor şi i-ar ajuta care cum ar putea. *Gheorghe Ometa.*

Nenorocirea căzută peste fratele nostru trebuie să fie un nou indemn pentru oamenii noştri, ca să se lase odată de nepăsarea păcătoasă şi să-şi asigure ayutul lor cel puţin contra focului. Cu câteva coroane pe an îşi întoarce pagube de mii de coroane. Aceasta se poate acum cu atât mai uşor, că avem banca noastră de asigurare în Sibiiu. Dar de multe trebuie să se lovească Românul până să-i vină mintea cea de pe urmă.

Vreme sucită. Prin Franţa şi prin Anglia încă au fost mereu ploi şi vreme rece timp mai îndelungat. Timpul s'a schimbat dintr'odată şi săptămâna trecută s'au pornit nişte călduri de nesuferit, mai mari ca cele obişnuite în luna lui Cuptor. În Londra au fost atinşi într'o singură zi şapte oameni de săgeată (insolaţie), doi au murit.

Omorît de roatele unui plug cu aburi. Junele Ioan Băndeanu din Şamşudul-de-Câmpie, lucrând la plugul cu aburi al contelui Betlean, a căzut între roate şi a rămas cu capul zdrobit. Bietul fecior eră unicul copil la părinţi, sprijinul şi nădejdea cărora eră. Ne putem închipui jalea părinţilor când l-au văzut mort.

O măsură bună. Un judecător dela tribunalul din Seghedin a cerut dela comitetul de supraveghere al celor nevrăstnici ca în traficile de ţăbac să nu se vândă copiilor sub 15 ani nici ţigări, nici ţăbac. Copiii să fie opriţi de-a intra în crâjme, cafenele şi restauranturi (crâjme domneşti) chiar şi când ar fi părinţii cu ei. Comitetul a primit propunerea cumintelui judecător şi o va trimite în toate oraşele din ţară şi la comitate, ca să fie primită pretutindeni.

Biroul săsesc de informaţiuni juridice (de drept) din Sibiiu. La timpul său am anunţat şi noi, că cele trei bănci mari săseşti din Sibiiu au înfiinţat un birou (o cancelarie), în care ţăranii şi meseriaşii saşi să poată primi, *fără plată*, tot felul de sfaturi în privinţa legilor. Dela 22 Aprilie 1912, când s'a deschis biroul, şi până la sfârşitul anului trecut, au fost 531 de Saşi, cari au primit sfaturi în afaceri civile (de moştenire, vânzări, cumpărări ş. a.), penale (processe pentru călcări de lege), administrative (comunale şi comitatense), financiare (dări, taxe, aruncuri) şi altele.

Un cotoc care vorbeşte. În Sibiiu a fost arătat un cotoc, care vorbeşte câteva vorbe. E din Germania şi stăpâna lui îi zice Petru Alupca. Cotocul spune bine vorbele Ana, Elena, hura, na na, adio, nu. Poate chiar să cânte o melodie.

Astfel de femei ne trebuie şi nouă. În multe din Statele-Unite ale Americii-de-Nord e oprită vânzarea beuturilor spirtoase, îndeosebi a rachiului. Lumea s'a convins, că cel mai mare duşman al sănătăţii, al minţii, al bunăstării şi al fericirii familiare al omului e rachiul.

Dar şi acolo administraţia e în multe locuri ticăloasă ca şi la noi. Aşa că într'o pădure de lângă oraşul Rom din statul Georgia primăria a suferit, ca un duşman al poporului să ridice o fabrică de spirt, de unde unii bărbaţi aduceau pe ascuns rachiul şi se îmbătau ca porcii. Dar dacă între bărbaţii oraşului au fost unii slabi, femeile n'au fost aşa. Ele au ținut o adunare, în care au hotărât să dărîme fabrica. Hotărît şi făcut. După adunare fiecare au luat care un topor, care un târnacop, care un ciocan zdravăn, şi au plecat la fabrică. Ca o vijelie s'au năpustit peste ea şi în scurt timp fabrica eră un morman de ruine, cazanele şi toate instalaţiunile făcute bucăţi. După ce au isprăvit, s'au întors la primărie, unde au dat de ştire despre cele întâmplate.

Fostul fabricant de otravă nici n'a mai îndrăznit să dea pe-acolo.

Femeile pot fi mândre de ce au făcut.

Creşterea igienică a copiilor.

(Urmare).

IV.

Alăptarea copilului de către o femeie străină.

Se 'ntâmplă uneori, de mama suferă de o boală, care nu eartă, ca ea să dea țiță copilului. Trebuie știut, că orice boală a mamei se resimte în laptele ei, precum se resimte şi orice fel de mâncare, chiar şi multe leacuri. Când boala mamei e de aşa, încât dând ea țiță copilului l-ar îmbolnăvi şi pe acesta, copilul trebuie dat la țița unei *doici*, fie că o aducem în casă, fie că dăm copilul afară din casă. Se 'ntelege, că pentru sănătatea copilului şi pentru liniştea mamei e cu mult mai bine, dacă doica e în casă, sub ochii mamei, care o poate supraveghea în tot momentul. Când mama e silită să dea copilul afară din casa ei, supravegherea e foarte grea şi arareori un astfel de copil poate să crească, cum ar trebui.

Alegerea doicei trebuie să se facă cu cea mai mare grijă. Ea trebuie să fie sănătoasă, curată, copilul ei propriu să fie sănătos, binefăcut, căci de va fi slab, galbin, mărît, şi copilul, ce i se dă spre alăptare va deveni tot aşa. Doica trebuie să aibă lapte destul, aşa că la o strângere uşoară a țiței, laptele să țâșnească din ea în raze subțiri. Cel mai bun lucru e să ducem doica şi copilul ei la un medic, ca să cerceteze el, cum stau cu sănătatea. Oamenii din ziua de astăzi nu mai sunt aşa sănătoşi ca mai de mult, căci mai ales beutura de rachiul le otrăveşte multora corpul, apoi sunt răspândite, spre ruşinea noastră, şi multe boale secrete (mai ales sifilisul [sfreanțul, şuiul]), cari uneori nici nu se cunosc pe dinafară, aşa că numai medicul le poate afla. Un copil, care sugă la o femeie beutoare de rachiul ori născută din părinți beutori de rachiul, sau la o femeie, care are în ea sămânța unor boale de sânge, se va molipsi şi el sau, în cazul cel mai bun, va rămâne slab, căci a fost hrănit cu lapte dintr'un corp stricat.

Nu este neapărată trebuință, ca copilul doicii să fie născut în acelaş timp cu copilul, pe care i-l încredințăm, ci, dacă-i dăm spre alăptare un copil născut, să nu fie trecut dela facerea doicei mai mult decât şase luni. O femeie, care şi în timpul alăptării are menstruaţiune (luni, soroc) nu e bună de doică.

Pentru un copil născut de curând vom alege, dacă se poate, o doică, care a mai avut şi crescut unul sau doi copii, căci aceasta ştie să umble cu copiii.

Părinții, cari iau o doică în casa lor, au o datorie sfântă de împlinit şi față de copilul propriu al doicii. E o faptă păgânească de-a lăsa copilul doicii să slăbească şi să se stingă încet din cauza lipsei de lapte. Dacă am ales o doică sănătoasă, cu lapte mult, ea poate să dea să sugă la amândoi copiii. Iar dacă copilul ei e trecut de cinci luni, poate să-i dea mai puțin să sugă ca la cel născut, dându-i de câteva ori şi lapte de vacă, după cum vom arăta mai la vale. La tot cazul să nu suferim, ca să-i dea copilului ei propriu mănăcări nepotrivite, căci va slăbi şi inima ei se va amări. Şi trebuie știut, că laptele din țița mamei nu se strică numai din cauza unor boale trupesti sau din cauza unor mănăcări nepotrivite, ci şi din cauza *supărării*. Dacă doica vede, că copilul ei propriu e bine îngrijit, şi ea va fi liniştită, nu o va mai muştră cugetul, că copilul ei suferă din cauza lăcomiei ei de-a câştiga bani jertfind sănătatea sau chiar viața lui. Se 'ntelege, că moartea copilului propriu al doicii are o influență şi mai vătămătoare asupra sănătății copilului străin, pe care-l alăptează.

Ce priveşte regulile de traiu ale doicei, ele vor fi aceleaşi ca şi la mama, care lăptează singură. Aşa că nici doica nu va şede mereu cu copilul fără să lucreze ceva; dimpotrivă, va lucra prin casă şi prin curte în timpul, când doarme copilul.

Ce priveşte hrana, doica va mânca mâncările, cu cari este obişnuită, ferindu-se numai de cele de cari trebuie să se ferească şi mama. Şi ea va mânca mănăcări amestecate, adică şi carne, dar şi multe lăpturi şi legume. Rachiul otrăveşte laptele. Dacă e obişnuită să bea la masă un pahar mai mic de vin, poate să bea atâta şi când alăptează, dar în cursul mănăcării. Căci nimic nu ajunge aşa uşor în laptele mamei ca beutura şi nimic nu e aşa vătămător pentru copil ca spirtul din orice fel de beutură, chiar amestecat în laptele mamei sale. În privința aceasta trebuie o supraveghere deosebită, căci la noi sunt încă destui proşti, cari cred, că vinul, — ba chiar şi rachiul! — întăreşte pe femeia, care lăptează.

În caz, când copilul este aşezat la doică afară de casa părintească, părinții trebuie să se încredințeze adeseori, dacă copilul este bine nutrit, dacă doica nu-i dă destulă îngrijire cu privire la curăţenie, dacă aierul din casă e curat, dacă scoate copilul, bineînfaşat, mai des afară la aier curat, când e timpul frumos, dacă nu e opărit, din cauza, că nu-l primeneşte des şi nu-l scaldă regulat. Să nu creadă nime, că e destul, dacă copilul e rumen la față, căci un copil, care pare sănătos, poate să stea pe loc, să nu crească. Cea mai bună asigurare despre aceea, că copilul e sănătos şi se desvoaltă bine, ni-o dă cântărirea lui, pe care trebuie să o facem mai des, cum vom arăta mai încolo. (Va urma).

Ultime ştiri.

Chestiunea Silistrei.

Guvernul bulgar a înştiinţat pe cel român, că primeşte hotărîrea conferinţei dela Petersburg, prin care Silistra trece la România, şi-l roagă să numească pe membri români ai comisiei, cărora să le predea oraşul.

Dintre fruntaşii turci din Silistra, a sosit o delegaţie de treisprezece, ca să se informeze despre data alăturării Silistrei la România. În protocolul dela Petersburg s'a hotărît, ca anexarea (alipirea la România) să se facă cel mai târziu trei luni dela semnarea (iscălire) protocolului, adică până la 26 Iulie.

Se vede deci, că Bulgaria a renunţat la cererile ei nedrepte de-a nu se lăsa României Silistra, care a mai fost românească. La renunţarea aceasta a contribuit mult şi căarta dintre aliaţi, căci Bulgaria ar fi pierdută, dacă România i-ar fi duşmănoasă, apoi şi *răsvrătirea* sângeroasă a rezerviştilor bulgari din tabăra dela Ceatalgea. Rezerviştii cereau adecă să fie lăsaţi sau acasă sau să fie dusă armata împotriva Constantinopolului, căci nu mai pot suferi să moară de boale şi de foame. Neîmplinindu-li-se cererea, s'au răsvrătit pe faţă şi în cele două zile, cât au ţinut turburările, au împuşcat mai mulţi ofiţeri de-ai lor bulgari. Numai făgăduiala regelui lor, că în timp scurt îi va demobiliza, i-a potolit.

Procesul Lukaci-Deji.

În numărul trecut am arătat pe scurt, că procesul de calumnie al prim-ministrului Lukaci să pertractează de nou în Pesta. Pricina procesului e cunoscută: Deji l'a acuzat (învinovăţit) pe Lukaci, că a primit milioane pentru cassa partidului guvernamental, ca să poată face alegerile cele mai mârşave, cum a fost de pildă şi cea dela Sasca (Bănat). În schimb, Lukaci a dat unei bănci concesiunea sării în astfel de condiţiuni, încât a păgubit statul cu sume mari. A mai fost vorba şi de alte pungăşii. Martorii citaţi au fasonat (spus) mai toţi astfel, încât nu prea ştii, ce să alegi, numai Tisa şi-a apărat tovarăşul. Conte Zici, fostul ministru de culte, a spus, că gheşefurile acestea încă au fost între cauzele, cari l-au îndemnat să-şi dea demisia (să se mulţumească din postul de ministru). Acum a demisionat şi din partidul guvernamental, urmat fiind şi de alţi câţiva deputaţi.

Lumea cinstită zice, că oricare ar fi sentinţa, pe guvernul de-acum a rămas o pată, pe care nu o va putea şterge nimeni.

De acestea să vede, că au ţinut seamă (şi judecătorii, fiindcă *Martii după amiază au adus sentinţă, prin care Deji e declarat de nevinovat pentru învinuirile aduse faţă de ministrul-preşedinte Lukaci.*

La auzul acestei sentinţe, lumea de pe gangurile tribunalului şi care stătea adunată pe stradă a început a aplauda pe Deji. Când a părăsit judecătoria Deji a fost petrecut de o mare mulţime până la locuinţa apărătorului Vasoni. Aci, atât Deji, cât şi apărătorul Vasoni, au ţinut vorbiri mulţimei adunate, mulţumindu-le pentru dragostea, ce le-o arată lor, cari au luptat pentru a scoate la iveală nedreptăţile cărmuitorilor ţării.

Martii seara partidul guvernamental a ţinut şedinţă. De asemenea şi ministrii. Într-o vreme guvernul au hotărît să demisioneze (să se mulţumească). Cine îi va urma lui Lukaci nu se ştie.

Poşta Redacţiei şi a Administraţiei.

Gh. Apolzan, Popina, Bulgaria. Mulţumim pentru scrisoarea trimisă, pe care o publicăm cu plăcere. Bulgarii n'ar trebui să fie supăraţi împotriva Românilor, căci Silistria le a fost dată de *două-ori*, în anul 1878, când cu tratatul dela San-Stefano, apoi când cu tratatul dela Berlin. Dar numai Rusia haină s'a împotrivit. Silistria nici nu e bulgărească, căci locuitorii sunt mai toţi Turci şi de alt neam, cum spune chiar o carte de geografie militară bulgărească, în care arată, că din 12 mii de suflete, şase mii sunt Turci, trei mii Români şi alţi câţiva străini şi numai trei mii Bulgari.

Ţăranii români din Austria şi din România ştiu, cum s'au purtat de vitejeşte ţăranii bulgari din războiul acesta şi li-a fost foarte milă, când au aflat de grozavele lor suferinţe. De vină au fost însă şi domnii bulgari, cari nu s'au îngrijit cum se cade ca să aibă doctori destui şi hrană la timp.

Biniş. După cât ştim noi, din cele câte s'au scris, oamenii cinstiţi s'au convins despre cât plăteşte chinezul d-voastră Petru Iorgovan şi şogorul lui Rusalim Avram. Acuma ar trebui să lucrezi în altă parte, ca să se îndrepteze lucrurile.

Celorce ni-au trimis poezii militare din Bosnia s. a. Dupăcum am mai spus în două rânduri, poezii militare dela soldaţi nu publicăm, ca să nu pătească ei ceva. Căci soldatului activ nu-i este ertat să se plângă în gazete de greutăţile serviciului militar. El poate numai să spună, că-i place foarte mult miliţia şi că ar vrea să se bată cu duşmanul.

Ioan Fărcaş, Antovaş, Herţegovina. Am primit scrisoarea, de care-ţi mulţumim. Vom publica-o în numărul viitor, căci ştirile despre oamenii de acolo au să placă tuturor cetitorilor. Feriţi-vă de-a vorbi ungureşte. Topoarele dacă vreau să înţeleagă graiu omenesc să înveţe româneşte.

Familia Moruşca, Craiva. Fiind anunţul de moarte tipărit într-o tipografie străină, — nu se publică.

Herbai Firuţ, Soborşin. Scrie-ne mai descurcat, că nu putem cetii cele dorite. De aceea a întârziat.

Ioan Crăciun. Sfârşitul romanului nu se află decât după cum se publică în foaie.

Târgurile de ţară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

26 Maiu: Beba-veche, Komárom (Uj-szöny), Vinţul-de-sus.

27 Maiu: Agnita.

29 Maiu: Jibău.

30 Maiu: Aleşd, Ghialacuta.

31 Maiu: Mălăncrav (Almakerék), Câmpeni, Cluj, Proştea-mare, Şimleul-Silvaniei.

1 Iunie: Detta (Timiş), Sălişte (com. Sibului).

2 Iunie: Aletea, Alibunariu, Bichiş, Cianadul sârbesc şi nemţesc, Comloş (Bănat), Ghierghio-Sân-Miclăuş, Gyertyámos, Lechinţa, Periamoş, Silimegi, Zarand.

3 Iunie: Capolnaş, Crişpatac, Ilia, Sighetul-Marmaţiei, Zlagna.

4 Iunie: Baghion, Ciachi-Gârbău, Jimborul-mare, Lăpuşul-românesc.

5 Iunie: Baia de Criş, Bodon.

6 Iunie: Brad.

7 Iunie: Ferihaz, Pojon.

8 Iunie: Macău, Petelea.

9 Iunie: Chichinda-mare.

10 Iunie: Panticioiu.

11 Iunie: Carţfalău, Görcsön, Hadad, Macfalău, Moldova-nouă, Petriş, Racoşul-de-jos, Şeica-mică, Sighişoara, Şintereag (Somkerék), Turda, Vinţul-de-jos.

12 Iunie: Seps-Sân-Georgiu.

În aceste zile se ţine în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se ţin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Un renumit atelier de căruţerie.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra anunţului firmei: Fiii M. Lungu din Răşinari. În atelierul acestor fraţi se lucrează căruţele cele mai bune şi trainice. Recomandăm părinţilor şi cu deosebire On. preoţi şi învăţători, cari ar dori să trimită băieţi la învăţarea măiestriei rotăritului sau a ferăritului, acest atelier unde băieţii pot învăţa temeinic aceste meserii şi se împărtăşesc totodată de o bună creştere şi supravieţuire.

Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra maşinilor şi motoarelor de benzină dela fabrica Adam, al cărui reprezentant pentru Transilvania e dl *Ioan Schieb*, conducătorul Hotelului Bonfert din Sibiu. Vezi inseratul din foaia de azi.

Folosirea unui mijloc cum se cade pentru dinţi devine tot mai generală şi pătrunde tot mai adânc până în păturile de jos ale poporului. Aceasta se adevăreşte ca ceva de folos şi neînlăturat. Firma *F. A. Sarg şi Co.* are însă un mare merit în privinţa aceasta, fiindcă a introdus *Kalodont* peste tot locul, care e un mijloc foarte potrivit pentru curăţirea dinţilor. Kalodont a rămas primul şi faţă de toate celelalte imitaţiuni mai nouă de acest soi. Iar în urma avantajilor, ce posedă, o se rămână şi în viitor ca cel mai potrivit, mai ieftin şi mai plăcut mijloc pentru curăţirea dinţilor.

Preţul bucatelor

În SIBIU la 3 Iunie st. n.

Grâu	Cor. 17,60 până 19,—	de hectolitru
Săcară	13,—	14,—
Orz	13,60	15,—
Ovăş	8,—	10,40
Cucuruz	12,—	13,50
Cartofi	4,—	5,—
Fasole	—	—
Făină Nr. 3	35,20	35,20 la 100 chilo
" 4	34,40	34,40 " " "
" 5	33,80	33,80 " " "
Slănină	164,—	170,— " " "
Unsoare de porc	170,—	176,— " " "
Său brut	56,—	64,— " " "
Său de lumini	80,—	88,— " " "
Său de lumini topit	104,—	104,— " " "
Săpun	66,—	66,— " " "
Fân	4,—	7,60 " " "
Lemne de foc neplutite	11,—	11,— la met. cub
" " plutite	10,20	10,70 " " "
Spirt rafinat	2,15	2,15 la litru
Spirt ordinar	2,28	2,28 " " "
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20 până 2,—	la chilo
" " friptură	1,60	2,— " " "
" " vişel	1,10	1,80 " " "
" " porc	1,28	2,— " " "
Ouă 10 bucăţi	—50	—57 " " "
Un pătrar de miel	1,—	2,40 " " "
Carne de cal	—80	1,20 " " "

În BUDAPESTA 4 Iunie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,05 până 11,27	la 50 chilo
" 79	11,17	11,37 " " "
" 80	11,20	11,40 " " "
" 81	—	— " " "
Săcară	8,92	9,10 " " "
Orz	8,20	8,55 " " "
Ovăş	9,30	9,9 " " "
Cucuruz	8,—	8,15 " " "

Preţul banilor în 4 Iunie n.

	cumpărat	vând
Galbeni	Cor. 11,82	11,47
100 Lei, hârtie	92,80	93,60
100 Lei, argint	90,—	93,—
Lire turceşti, aur	21,20	21,50
1 funt şterlingi englezeşti	24,—	24,12
100 marce, aur	117,60	118,05
100 hârtie	117,60	118,05
Napoleon	19,06	19,16
100 Ruble ruseşti, hârtie	252,75	254,20
100 " argint	242,—	245,—

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura şi tiparul „Tipografia Poporului”.

Nr. 572—1913

1041 2—2

Publicațiune.

Comuna Orlat închiriază casa clădită din nou în colonia de munte „Duși”, foarte potrivită spre scopuri de cură de aer și de a vară.

Condițiunile să pot afla la
Rimăria comunală.

Pentru căsătorie.

O văduvă tină, Mărgineană, cu doi copii, avere a ei de 5000 coroane în bani gata, caută cunoștință — spre a se căsători — cu o persoană potrivită, fie țaran mai fruntaș, meseriaș sau comerciant. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivei. 1046

O casă 1049

constatătoare din 3 odăi, culină, pivniță, curte și grădină, totul la oaltă preste 700 stânjini pătrați, e de vânzare din cauze familiare a copiilor minoren. Casa e zidită din 1910. A se adresa: Sibiu, Drumul Turnișorului (Neppendorferstrasse) 18 a.

Un măiestru morar

Își caută un alt loc la o moară de apă sau și cu motor. Doritorii binevoiască a adresa scrisorile la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului. 1027

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Biron de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie, ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri ieftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oțiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de traserat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestreie și alte rezvizite economice. Toate acestea vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Ziinic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecăre Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă 627

L. OLARIU

Budapest II. Margit körút 11
lângă podul Margithid.

Dentist

Virgil Muntean

SIBIU

Str. Urezului (Reisergasse) 17

Pune dinți 615

în caucinc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Casele

din Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 și strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 dimpreună cu grădina, precum și Hotelul Mihaiu din strada Turnului Nr. 11 sunt de vânzare din mână liberă. Amănunte la Ioan Mihaiu, proprietarul caselor, Sibiu strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

O moară

cu 3 petri, mânăta cu oleiu brut și cu motor Diesel, din cauza altei întreprinderi e de vânzare din mână liberă la oaltă cu toate edificiile aflătoare pe acest loc. Doritorii de a cumpără să se adreseze cât mai curând la Ioan Călța în Mândra (Mundra, Fogarasmegye). 1045 1—4

Moșie de vânzare.

O moșie, cuprinzând pământ arabil, fână, pășunat și vii, cu case de locuit, — grajduri și alte dependente, sesiunea internă 1³/₄ jugăre, în total 25 jugăre, — vinde Remus Lupescu, cu preț excepțional de modest. Departe de Blaj 18 kilometri, comunicație foarte bună. Adresați-vă lui Ioan O. Damian învățător în Roșia de Săcaș (Székesszegyháza) posta în loo. 1037 1—3

Căsătorie.

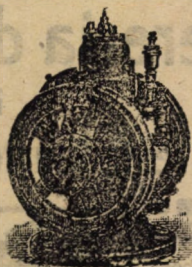
Un tinăr țaran econom, român, în etate de 26 ani, vorbește și limba maghiară, posedă o economie în valoare de 18,000 coroane și 2000 cor. în bani gata, apoi o moară de apă cu două petri, în valoare de cel puțin 8 mii coroane, caută cunoștința unei fete tină, din familie bună și cu ceva zestre spre a se căsători. — Doritoarele binevoiască a trimite scrisorile în care să arete etatea, zestre și oarecari alte amănunte, dimpreună cu o fotografie, la administrația „Foi Poporului”, de unde să vor trimite respectivului tinăr. 1055

Mare depozit de

Vinuri de masă

diferite calități, pe lângă prețuri moderate, se află la 973

WILH. JIKELI, Sibiu
strada Urezului Nr. 7.

1000—5000
coroane

economie poate face, cine cumpără dela mine mașini de imblătit, motoare cu benzină sau cu oleiu brut, precum și orice fel de alte mașini.

O garnitură

folosită de imblătit, cu putere de 5 cai, cu doba 720 mm să vinde pe lângă condițiuni favorabile de plată. Motoare cu benzină dela 1/2 putere de cal în sus. 952

KMOSKÓ ISTVÁN
Sibiu, Teresianum Nr. 11.

O casă

cu șură mare, grajd, coteț mare de porci, pivniță și grădină, e de vânzare în Sibiu. Adresa respectivului se poate afla la administrația „Foi Poporului”. 1054

Vinuri escelente

litra cu 72 bani și 84 bani la cumpărare de cel puțin 50 litre liferează JOSEF SCHULZ, mare prăvălie de vinuri 962

Sibiu, Berggasse Nr. 2
(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

Cel mai iubit mijloc pentru frumuseț la toate damele este

Crema Margit

alui FÖLDES

Acasta pomadă pentru obraz o folosește multe milioane de dame din lumea întreagă, din cauză că ea se pregătește pe baza celor mai nouă inovațiuni și fiindcă după părerea la mulți renumiți chemici. Crema Margit este mijlocul cel mai bun pentru înfrumusețarea feței.

În decurs de câteva zile dispare zgrăbunite, pistruete, petele de ficat și tot felul de alte necurătenii de pe obraz.

Crema Margit alui Földes înfrumusețează nu numai fața, ci o scutește și de influența timpului urât, de soare și de vânt.

Păziți-vă de imitațiuni și falsificări! Se capătă în toată lumea. Un borcaneț costă 1 și 2 coroane. Săpunul Margit 70 bani. Pudra Margit Coroane 1.20.

Trimiterea pe poștă prin producătorii:

COLOMAN DE FÖLDES
apotecar în Arad

Se capătă în SIBIU la: Carl Frisch, farmacie, Guido Fabritius, farmacie, Gustav Meltzer, fabrică de săpunuri, Parfumerie Meltzer, I. C. Molnar, farmacie, Carl Morscher, drogerie, Carl Müller, drogerie, Carl Pischl, drogerie, în AGNITA: Wilhelm Fröhlich, în SIGISOARA: A. W. Lingner, în MEDIAS: József Obert, farmacie. 1021

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la
Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Pentru comercianți.

În centrul comunei Tălmăcel u. p. Tălmăciu, (Nagyalmács, Szeben m.) se află de închiriat un local pentru boltă. În localul prăvăliei sunt toate stelajurile de lipsă, nouă, apoi e casă corespunzătoare de locuit, cotețe de porci și pentru galițe, fântână în curte etc. Comuna are 1700 suflete, depărtare dela gară (Tălmăciu) de 3 kilometri. Cine dorește binevoiască a veni la fața locului sau a scrie proprietarului Toma Târșia, acolo. 1053

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni „ 2,350.000.—
Portofel de cambii „ 17,700.000.—
Împrumuturi hipotecare „ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare „ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune „ 10,000.000.—

Primește depuneri
spre fructificare cu 5—5 ¹/₂ %

după terminul de abdicere, plătind însuși darea de interes

execută asemnări de bani la America și îngrijește încassări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

782

Un om cuminte (deschis la cap)

se folosește de toate avantajile, pe cari le-a adus chimia modernă, pe seama trebuințelor casei.

Pravul pentru copt a lui Dr. Oetker a 12 bani se folosește în loc de aluat și drojdiuă, fiindcă el face aluatul de plăcinte, torte și tot felul de alua e de copt și prăjituri mai găunos, mai mare, mai plăcut în gust și ușor de mistuit.

Pravul de Pudding a lui Dr. Oetker a 2 bani, fierț cu lapte, dă o preparațiune de mâncare după masă foarte delicată și ieftină pentru copii sau persoane în etate. Zaharul de vanilie a lui Dr. Oetker a 12 bani servește pentru a da gustul vaniei, la șocoladă, teiu, pudding, lapte, sauce, creme, la presărarea tuturor prăjiturilor și alte aluaturi, înlocuiește cu totul șota de vanilie. Un pachet de acest zahăr corăspunde la 2—3 șote vanilie bună.

Amănunte detaliate asupra folosinței sunt pe fiecare pachet. Se află de vânzare în prăvăliile de coloniale și alte prăvălii. Recepte gratis.

Dr. OETKER,
Baden — Wien

FETE

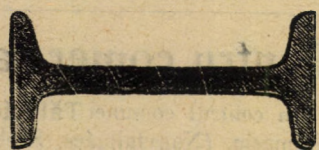
se primesc în lucru la compactoria lui
Franz Neuzil, Sibiu,
Pământul cel mic (Kleine Erde) Nr. 5.

De vânzare

sunt două mașini (garnituri) de
îmblătit bune și ieftine, la **G. Maxim,**
comerciant în **Avrig** (Felek, Szeben
megye). Plata se poate face și în rate.

Unelte pentru pantofari

la 200 calapoade diferite, precum și toa-
te celelalte unelte trebuincioase la un
atelier de pantofărie, sunt de vânzare,
din cauza morții măestrului respectiv.
Adresa se poate afla la administrația
acestei foi.

Pentru zidiri**Traverse**

și tot felul de
materiale pentru zidiri

Noutate:

„Biber“ ca tencuială iselată ce se
folosește la pereți umezi.

Carol F. Jickeli
Sibiu și Alba-Iulia.

Vase de aluminiu
pentru bucătărie
Articuli pentru casă și sport
liferază ieftin
Societatea austriacă
ALUMINIUM
WIEN, Wollzeile 18

Catalog ilustr. gratis. — Trimi-
tere dela 40 C. în sus franco.

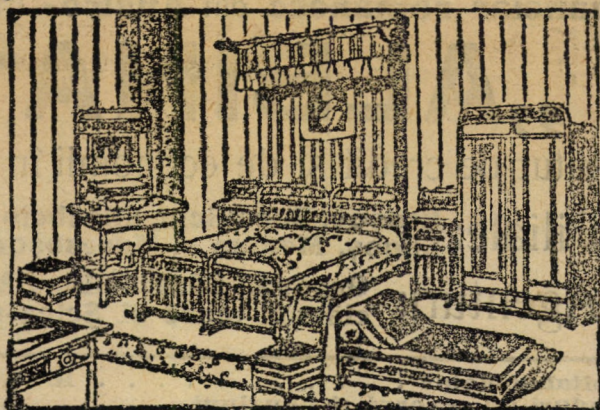
Atențiune!

50,000 părechi de ghetete.
4 părechi de ghetete numai cor. 9.—

Din cauză că mai multe fabrici
mari au încetat plățile, am fost încre-
dintat a cheltui o mare cantitate de
ghete adânc sub prețul de fabricare.
Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghetete
cu șinoare, pentru domni și 2 părechi
pentru dame, de piele brună sau neagră,
galoșată, cu talpă bătută cu ouă, foarte
eleg. fasonul cel mai nou, mărimea con-
form numărului. Toate 4 părechile costă
numai K 9.— Trimiterea per rambursă.

S. URBACH, export de ghetete
Krakau, Austria Nr. 1013.

Schimbul e admis sau banii retour.

Mobile moderne

în toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanță
recomandă

EMIL PETRUȚIU

— fabrică de mobile —

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic
deschisă, fără silă de cum-
parare.

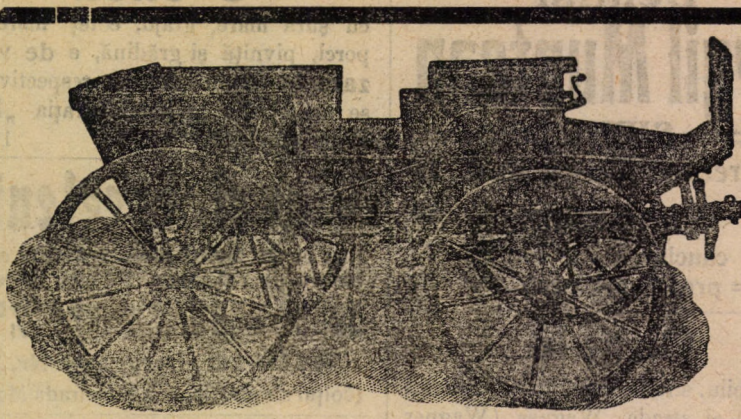
Primesc și execut toate lu-
crările de lipsă la biserici
nouă și vechi.

MOTOARE de BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cum-
păra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care
apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva pie-
decă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți,
cărora lucrul de căpetenie le este venitul, ce-l au ei în urma
vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește. — Cine dorește
a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la
Fabrica de motoare FERD. SALLER
SIBIU—NAGYSZEBEN, Strada Franciscanilor Nr. 6
unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. — Se primesc
și execută tot felul de **reparaturi** și schimbări în construcție

Multe scrisori de recunoștință

999

Fiii M. LUNGU

Atelier de căruțarie

fondat la 1860

Resinár (Rășinari)

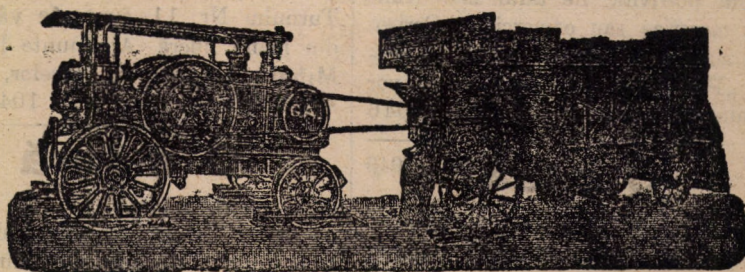
Comitatul Szeben.

Construim solid și practic cară și
căruțe de ori-ce mărimi și forme,
pe lângă prețuri foarte moderate.

1051

Primim și câțiva învățacei la rotărit și ferărit

La îmblătitul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel eco-
nom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre remișurile

Locomobile ale lui Adam

respective

Mașini de îmblătit cu benzin

patentate cari sunt cel mai bun fabricat.

Motoarele lui Adam pentru benzin, ulei brut și gaz au lipsă
de cea mai puțină cantitate din stofa susnumită pentru art.
Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor
de mulțumită. Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini
de îmblătit sunt tot mai mari, **zace în interesul D-Voa-
stră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de pre-
țuri a acestei fabrici. Primesc garanție deplină pentru îmblătit
curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată
în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

IOAN SCHIEB, Birou tehnic

SIBIU—NAGYSZEBEN

Strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

931

A apărut o carte de valoare:
„Cultivarea vlei, Manuarea vinului,
Morburile și vindecarea lor“

Autorul opului este Danil
D. Graur, inv. și proprietar
de vil. Opul are peste 150
ilustrații și 294 pag. este
cenzurat și aprobat prin Mi-
nistrul de agricultură reg.
ung. sub No. 96780/1912
VIII—1. Se capătă la autor în

Somlyógyörtelek p. u. Krasznahidvég (Szilágy
megye), cu prețul de 2 coroane plus 20 fil,
porto. Librăriile capătă rabat convenit.

1052

== Berea albă și neagră din ==

Bereria dela Trei-Stejari

în **SIBIU**

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cari o cunosc,
atât la orașe
cât și la sate

724

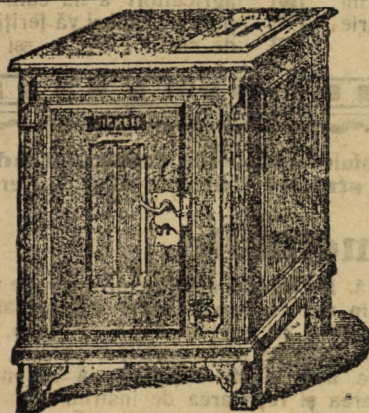
Că berea o o
o noastră e
foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
o înmulțesc
mereu o o o

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce ●
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvales-
cență. Influen-
țează producerea sângelui, în-
tărește mușchii și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor.
3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă
în toate apotecile. 591

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Dulapuri pentru ghiață=

Cea mai teftină execuție în formă de geamantane
K 30.—

În formă de dulapuri după mărime
dela K 46.— până la K 350.—

Mașini pentru zdrobitul gheții

Mașini pentru pregătirea înghețatei

Mașini pentru pregătirea untului

Dulapuri pentru fert și oale pentru
dulapuri de fert 1040

Dulapuri pentru carne

Mașini pentru copt

Mașini majonaise

Mașini pentru tăiat salamă și alte
cărniuri

Liste de prețuri se trimit la dorință

CAROL F. JICKELI

Sibiu și Alba-Iulia

Cias cu lanț!

Un cias pentru numai K. 1.95

Cumpărând o cantitate mare de
ciasuri, mai jos subscria casă de ex-
port trimite: un cias aurit anker, ce
merge 36 de oare fără a fi tras, cu un
lanț frumos, pentru prețul de numai
K 1.95, dând și 3 ani garanție în scris.
Trimiterea se face cu rambursă prin
Casa de export F. Windisch

Krakau Nr. 11. 956

NB. Dacă nu convine se trimit banii înapoi

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tindenea, în toate
țările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
oferă îndeosebi in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”. ■■
Informații să dau
și comande să pri-
mesc la adminis-
trația „FOII PO-
PORULUI”. ■■■■

Câștigul
cel mai mare
eventual
un milion
marce

Anunt
de
noroce

Câștigurile
sunt
garantate
de stat

Prima tragere în 19 Iunie n.

Invitare de participare la
Șanșele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul
Hamburg în care trebuie să se câștige
sigur

13 milioane 731 000 marce.

În urma hotărârii guvernului, loteria
aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin
mărirea capitalului, astfel că aproape toate
câștigurile s'au urcat cam cu 40 procente
față de mai înainte, prin ceea ce această
loterie are cele mai bune șanșe de câștig.

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai
noroce până acum a fost

600.000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi even-
tual de:

900.000 marce	305.000 marce
890.000 "	303.000 "
880.000 "	302.000 "
870.000 "	301.000 "
860.000 "	300.000 "
850.000 "	200.000 "
840.000 "	100.000 "
830.000 "	90.000 "
820.000 "	80.000 "
810.000 "	70.000 "

precum și multe câștiguri de câte 60.000,
50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

În total loteria conține 100.000 de lo-
zuri, din cari 56.098 de numeri — adică
mai mult ca jumătate — în decursul celor
7 trageri trebuie să fie trase.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa
primă sunt:

Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6—K)	Sfert de loz 2.50 M. (3—K)
----------------------------	---------------------------	-------------------------------

Planul oficial de lozuri provăzut cu
emblemă statului în care sunt espase pre-
țurile lozurilor din clasele diferite precum
și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la
doriță gratis și franco.

Fiecare participant primește lista ofi-
cioasă a tragerilor imediat după trageri.
Câștigurile se plătesc prompt sub con-
trola statului. Comande rog acum sau cel
târziu până la

19 Iunie n.

Samuel Heckscher sen., bancher
Hamburg (Nr. 895).

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher
sen., bancher, Hamburg (Nr. 985)

Trimete-mi

Loz întreg à 10 marce (12—K)
" de jumătate " 5 " (6—")
" un sfert " 2.50 " (3—")

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat — Tri-
miteți cu rambursă (ce an doriți, să se plătească)

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare ro-
mânească, înființată de institutule
financiare (băncile) române din Tran-
silvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asi-
gurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.
Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiii de
încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni să dau
gratis și imediat 423

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deo-
sebiră că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare

Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Cea mai mare alegere

în noutăți de vară

Voil de Laine, Grenadine, Eponche de cânepă, robe
brodate precum și tot felul de articli, ce se folo-
sesc la pregătirea hainelor pentru dame, reco-
mandă cu cele mai solide prețuri

□ Prăvălia de modă □

Rudolf Trentina

Sibiu

Strada Cîsnădiei Nr. 25

Umbrele pentru soare și ploaie

Articli de modă pentru domni

□ □ □ Articli pentru băi □ □ □

La „Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU

Strada Cîsnădiei Nr. 30

TELEFON
Nr. 172

TELEFON
Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția internațională de
modă — Paris 1911 — Grand
Prix și medalia de aur
Expoziția universală din
Roma 1911 — Grand Premio
și medalia de aur

Aduc la cunoștință on-
public, că în atelierul
meu de primul rang,
primesc și execut tot
felul de haine, atât ci-
vile cât și militare, pre-
cum reverenți pentru
preoți. — Pe mușterii
din provincie, cari voesc
a-și comanda haine,
când sosesc la Sibiu, îi
rog să mă cerceteze in-
dată dimineața, ca apoi
încă în decursul zilei
să poată și proba hai-
nele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de pri-
măvară și vară tocmai
acum mi-a sosit o mare
alegere de stoffe en-
gleze și indigene. Croi-
ală cu gust și după ul-
tima modă, garantând
pentru orice lucru. —
Brăuri pretești negre,
vinete și roșu se pot
comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grab-
nic. — Prețuri mode-
rate. — Sprijiniți in-
dustria română!

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de pa-
puci sau cizme, cari sunt cumpărate din
atelierul meu sau sunt provăzute cu
numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălță-
minte soco-

tind dela cumpărare 3 luni, dacă în
acest timp e de lipsă ceva
reparare. 590

GEORGE LIMPEDE

SIBIU

Piața Brânzei Nr. 9

Mare succes

au inserate în „Foaia Poporului” unde sunt citite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articole ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Mașină de clocit pui

pentru 120 ouș, se vinde ieftin în Sibiu, Str. Seivert 11, (Conradwiese).

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului
cele mai noutate stoffe de
primăvară și vară în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
franțuzești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquete și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atenție
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglam”, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebită atenție
a On. domni preoți și teologi ab-
solenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articole
de uniformă, după prescripție cro-
itura cea mai nouă.

723

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că
în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea
acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti
sunt atruși și cari în urma nărușii din tinerețe
și prin deprinderi rele și-au sdruncinat
sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul
suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună
capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii
deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite
în tot ce privește viața sexuală, —
trebuie să fie cineva cărui oamenii să-și încre-
dineze fără teamă, fără sfială și cu încredere
năcazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă
a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie
să ne adresăm unui astfel de medic-specialist,
conștiencios, care știe să dea asupra vieții
sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morbu-
rilor ce deja eventual există atunci apoi va
încața existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru
acest scop e institutul renumit în toată țara al
Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist,
(Budapesta IV, Muzeum-körút 13), unde pe
lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine
(atât bărbați cât și femei) deslușiri asupra
vieții sexuale unde sângele și sucurile trupesti
ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc,
tot organismul i-se elaborează de materiile de
boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fiind conturbarea ocupațiilor zilnice,
dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile re-
pede și radical cu metoda sa proprie de
vindecare chiar și cazurile cele mai negleșite,
rănele sifilitice boalele de teve, beșică, nervi
și gîra spinării, începuturile de confuzie a
minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erec-
țiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești
(impotență), vătămurile, boalele de sânge
de piele și toate boalele organelor sexuale fe-
mești. Pentru femei o sală de așteptare se-
parată și ieșire separată. În ceea ce privește cura,
deparțarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din
orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci
cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte
discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns
a se alătura numai marca de răspuns). Limba
curei vorbește perfect. După încheierea
curei epistolele se ard, ori la dorință se re-
trimite fiecare. Institutul se îngrădește și de
medicamente speciale. Vizitele se primesc în-
cepînd de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m.
(Duminea până la 12 ore a. m.)

Tratament și cu Salvatamul
Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital,
pecialist, Budapesta IV, Muzeum-körút Nr. 13.

Un local de prăvălie

cu două odăi, culină, magazin și
pivniță, e de închiriat în Sibiu,
strada Sării 23. 1048

„GLORIA”

Cea mai perfectă
Pompă cu lanțuri.

Cereți lista de prețuri!

Se caută reprezentanți solizi!

Ori ce femeie

care nu posedă menstruația regulată și
din cauza aceasta suferă, să se adreseze
directe la descoperitorul medicamentului,
pentru că numai el primește garanție despre
efectul sigur. Păziți-vă de imitațiuni neva-
labile cari s'au descoperit în timpul din
urmă. Trimiterea să efectueze discret și
scutit de vamă. Trimitându-se banii înainte
e cu 50 fileri mai ieftin. Correspondență în
limba germană și maghiară. Nenumărate
epistole de mulțumiri. Prețuri: K 6.— la
cele mai tari de natură K 8. Adresa:
Dr. Hugo Grothe, Berlin S. W. Nr. 68/B
990

Mare atențiune!!

SAM. WAGNER Prima turnătorie
de fer Sibiliană

Fabrică de mașini agricole
Atelier de mori și prăvălie de fer

Recomandă cu cea mai mare căl-
dura bogatul său asortiment de tot
felul de motoare dela prima fa-
brică, dela cel mai mic și până la
cel mai mare; asemenea și mașini
de treerat din renumita fabrică
Hofherr dela cea mai mică și până
la cea mai mare; numai puțin reco-
mandă și tot felul de articole pentru
edificări precum:

Cement de Portland și Ro-
man din Beocin, Traverse,
Trestie, Carton cărănit pentru
învălit, Pânză de sarmă pentru în-
grădit, precum și ori ce fel de ferărie
aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea
mai strictă garanție cu
prețuri foarte moderate
și condițiuni de plată
avantajoase.

Nu vă grăbiți a co-
manda din alt loc, — pă-
nă nu veți vizita în pri-
ma linie aceasta mare
și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face
prompt și conștiencios.

Feriți-vă stimați
agricultori a nu cum-
para imitații și vă feriți
de escroci. 581

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că în Sibiu, strada
Gusteriței Nr. 56 și în colțul stradei Lămpășului (Latern-
gasse) Nr. 1 am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi
le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu
în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în
mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În
atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul
cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fi-
zicale, pentru medici și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru
automobile de benzină, gas și petrol, precum și alte mașini de acestea.
Executarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea me-
talelor cu aramă, argint etc. etc. Primește și executarea de invențiuni
nouă, ce se țin de acest fach. 932

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez
cu toată stima

ALBERT LIEBLICH.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

CFJ

Insignul pentru
coase

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă schimb orice coasă provăzută cu semnul [CFJ] care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. La cumpărare de 10 bucăți să da o bucată pe deasupra!

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Nicovale pentru coase

Forma Fig. 1 2 3
1 bucată C. —80 —80 —80

Țiitoare de coase

Fig. 4 simple dublu
1 bucată C. —16 —40

Ciocane pentru coase

Fig. 5 250 300. 6 300. 7 300 grame
1 b. C. —70 —80 —85 —85

Nicovalele și ciocanele pentru coase să vând fiecare
bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi
de prea tare sau prea moale să schimbă.

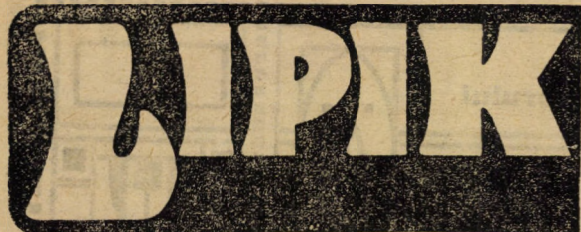

Fig. 1

Țiitoare pentru cuți
de coase, emailate
1 buc. C. —42 Țin-
cuite 1 buc. C. —40

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat.
Cuți de Bergamo albastre-negre insignul [CFJ] 1
buc. C. —80. Coade de coase, pentru coase din cere-
ale 1 buc. C. —90. Greble de fer pentru coase de ce-
reale de șirofat pe coade simple de coase de lemn,
1 buc. C. 1'30. 1024

Aceste coase cu insignul [CFJ] și unelte de bătut coasa garantate să mai afli la următoarele firme:
Agărbiciu: Johann Schuller. Agnita: Brüder Gunne-Filliale, Johann K. Schuller, Friedrich Essigmann. Alba-Iulia:
Carol F. Jickeli. Alțina: Johann Jasch. Apoldul-mare: And. Glatz, W. Roth, And. Eder. Avrig: Gustav A. Reschner,
Victor Graef, Ioan Schitea. Bolcaci: Martin Wilesch. Bradu: Fritz Kisch. Cața: Regine Buchholzer. Cârța:
Moritz Lesmann. Cincul-mare: Daniel G. Andree. Cincul-mic: Johann Kauffmann. Cisnădie: Michael Mathias,
Consumverein, Johann Mesch. Cristian: J. G. Connert. Dobârca: Thomas Bachmann, Simon Zeck. Făgăraș:
Karl König. Frâna: Josef Schuster. Gurariului: Ioan Tristiu, Jacob Tristiu. Gârbova: Ioan Dragomir, Thomas
Mint, Johann Thies. Hașag: Daniel Ungar. Hususău: Michael Simonis, Friedrich Grail. Jidveiu: Johann Orendi,
Samuel Wachsmann. Kâlnic: Nicolae Apolzan, Paul Batzoni. Kirchberg: Friedrich Essigmann. Loamnă: Moritz
Klein. Mercurea: Karl Kabdebo, Hermann Loew. Nocrich: Alfred Römer, Georg Buchholtzer. Noul-romănesc:
Arnold Lesmann. Ocna-Sibului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Kârțșoara: Ioan Scorobetiu. Orlat: Simion
Loloi, George Baciu. Polana: Ioan Bozdog. Richisdorf: Andreas Nemenz. Reșinar: Dobra Albu, Irmie Dancăș,
Coman N. Droc, Bucur Tincu, Ruși Ioan Popovici. Săsaș: Anna Stenulec. Săliște: Dumitru Roșca Capitanu,
Ioan D. Bărsan. Sebeșul-săsesc: Johann T. Grass. Seica-mare: Julius Everth, S. G. Theil, Wilhelm Rosenstein.
Seica-mică: Johann Brantsch. Selimbăr: Irmie Milea. Soroștin: Elekes Lajos, Niculae Iftu. Sona: Josef Graef
jun. Șomartin: Franz Seibal, Samuel Schmidt. Streza-Cârțșoara: Ioan Stopu. Sadu: Ilie Sandru, Constantin
Barbu. Silmnic: Johann Halmen, Thomas Zimmermann. Tilișca: Vasile Juga. Vurpăr: Bernhard Deutsch.

în Slavonia
Baie de cură
de rangul prim

Vindecă sigur: reumatism, ischia, organele de mistuire, diabetes, boalele de constituție, boalele de copii, durerile de stomac și exudate
Isvoare calde, ce conțin iod alcalic muriat
Radioactiv 64° C
Cură de vară și de iarnă.
1017 Prospecte se trimit la dorință gratis.

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.	Asigurări mixte cu solvirea necondiționată de două ori a capit.
--	--	---

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

De la fondarea „Transsylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458.689,43
Pagube de incendiu		5.456.645,67
In total a fost la Transsylv. asig. pe viață		11.740.710,—
vania la 31 Dec. 1912 asig. de foc		133.667,241,—
Capital de fondare și rezerve		2.603.400,—

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achiziționari), cari au legături bune la oraș și în provincie, să primească în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăfșirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

500. Coroane • plătesc

ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 1911, Sommergasse 1. În Sibiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutschi; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșc: farmacia Lederhilger. Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit o sticlă cu 5 cor. 80 fil. franco

ANDREAS PAKSA

turnătorie de metal și artă

SIBIU

Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

se recomandă pentru executarea a tot felul de **greutăți** (măsurii), **pumpe** pentru **bere**, **pipe** pentru **buți de vin**, **mașini** pentru **stropirea vilor**, **clopotele** pentru **vite**, **pisăluguri** din **aramă**, **părți întregitoare** la orice fel de **mașini**, precum și tot felul de **lucrări**, ce se țin de aceasta branșă.

Peronospora, Oidium și alte boale, ce se ivesc în vii și la pomi, — îngălbenind și uscând frunza etc. — au de urmare, că fac grozav de mari pagube în grădinile de pomi, ba de multe ori nimicesc întreagă recolta.

Un priceput proprietar de vii și cultivător de pomi

nu se lasă ademenit prin reclamele, ce se fac în cele multe ziare, ci folosește numai acel mijloc, care a fost probat și aflat de cel mai bun. — Mijlocul contra Peronosporei, cu numele „Cucasa“, a fost folosit și probat în anii 1908, 1910, 1911 și 1912, de cele mai renumite pepinării, școale economice de stat și stațiuni speciale în Austro-Ungaria, Germania, Franța, Svițera etc., precum și de mulți proprietari de vii și grădini cu pomi. Mii de atestate de recunoștință. De aceea

stropiți cu „Cucasa“.

1031

Simplu, ieftin pentru folosit, descompunere clară, nici o astupare a țerii, cea mai mare durabilitate, se lipește perfect, efect mare, stropire potrivită preste tot locul. Patentat în 14 state. Dr. L. C. Marquart, chem. Fabrik în Viena X. Beuel & Klein în Bordeaux. Premiat la 21 expoziții. Medalii de aur și de argint.

Reprezentanță și depozit pentru Transilvania:

Carl F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Prospecte și informații se dau gratis.

O mașină pentru soda

puțin folosită, aranjată complet, e de vânzare avantajos la doamna Morariu în Veștem.

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame

== băieți, fete și copii ==

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

734

Mare alegere!

Prețuri fără

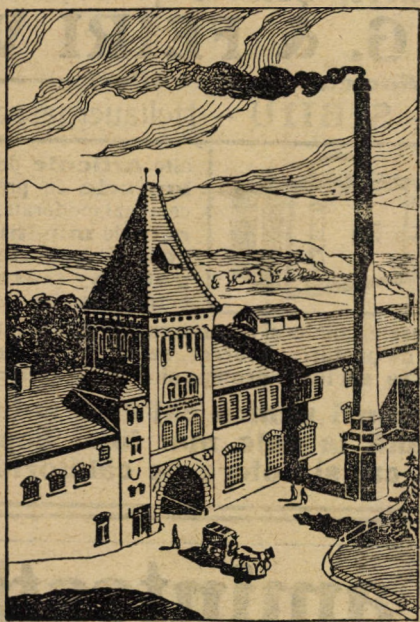
concrență!

Cel mai mare

depozit

de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandai de corp.

Subscrisa berărie a „Fraților Hager“ cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că fabricatul său propriu de **bere deschisă și întunecată** sub numele de:

„HAGERBRÄU“

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflat în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurate din Sibiu (Nagyszeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

1009 5—5

Berăria: **Frații Hager, Sibiu.**

Comande pentru provincie se primesc cu multă-mită în

Berăria
Dreieichenstrasse
Nr. 5.

Telephon Nr. 243.

Subscrisul cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că din **1 Mai** începând în restaurantul său „Stadtpark“ pe lângă berea „Pilsner-Urquell“ încă și „Hagerbräu“ deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

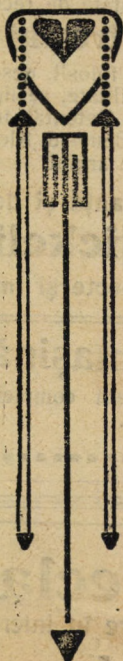
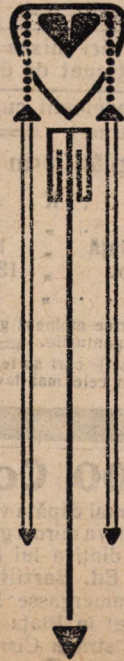
Michail Hager, restaurateur.

Editura :
Foaia PoporuluiEditura :
Călinădarul Poporului**TIPOGRAFIA POPORULUI**

Strada Măcelarilor 12 □ SIBIU □ Fleischergasse Nr. 12

execută grabnic tot felul de tipărituri

□□□□□ pe lângă prețurile cele mai moderate □□□□□

iar în **Librărie** se află
o foarte bogată alegere de
Ilustrate □□□□□
pentru toate ocaziunile....
Bilete de vizită
în cel mai modern stil....
Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități....
Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple
până în cele mai fine**Ocaziune foarte potrivită de sfintele Rusalii!**

la prăvălia de încălțăminte

668

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghetе, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:
Pentru copii, mărimea . . . 20-25 = K 3-4
" " " . . . 26-28 = " 4-5
" " " . . . 29-34 = " 5-7
" " " . . . 35-39 = " 7-9Principiul meu
este: ==
Căștig puțin,
vânzare mare!Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 4-14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 8-14
Ghete de lucru pentru domni, tari, esecufie în Kalv sau piele de vichs . . . 7-Ghete în Chevreaux sau Box:
Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9-50
" " " bumbi sau Ideal 10-
" " " Kobrak 14-
" " " Oslaria 12-
" " " formă americană 13-
" " " formă americană, 16-
" cu bumbi și băieri 16-
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile . . . 20-

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni. =
Camăși cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

In dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Prima neguțătorie mare
de vinuri**Ludwig Fronius**

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

Fabrică de liche-
ruri și ferbătorie
de rachuri □□□
Mare neguțătorie
de rachuri de □
Drojdii, Trevere și
Prune □□□□**SPECIALITĂȚI:**Țuca veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.**Atelier de curelărie, șelărie și coferărie**
ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisdădiei 45 - SIBIU - Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole pentru căro-
țat, călărit, vânat,
sport și volaj, po-
clăzi și procovă-
țuri, portmonee și
bretele solide șialte articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașini, cu-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vârșobi)
permanent în deposit.Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.
— Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios —**Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile**
cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.**La comande** dela orice firme, despre
totdeauna, că ai citit care ai aflat din Foaie, **să amintești**
inseratul respectiv în **„Foaia Poporului“** ca astfel să fii servit
bine, grabnic și ieftin